

DIRVA

JAV IR JAPONIJA

PO SUSITARIMO DĖL OKINAVOS LIKIMO

Neseniai vienu laiku (televizijos pagalba) Washingtono ir Tokio pasirašyta sutartis dėl Okinavos salos likimo pašalina nemažos įtampos šaltinį amerikiečių - japonų santykiuose. Kaip žinia, Okinava yra didžiausia sala Ryukyu salyno grandinėje, nusitęsusi į pietus nuo Japonijos. Jos strateginė reikšmė yra labai svarbi ir amerikiečiai, pakloję ten nemažai aukų II didžiojo karo metu, panorėjo ją pasilikti sau amžinai. Bet kas atrodė visai teisinga tuojuo po karo, pasidarė daugiau abejotina 25 metams pralikus. Šiandien japonų draugiškumas ir bendri interesai su Japonija yra svarbiau už plotą žemės.

Bet jau ir po karo atkirtimas dalies teritorijos atrodė ne visai teisingas iš principo. Už tat 1951 metų taikos sutartį Japoniją buvo įrašyta, kad JAV turi teisę panaudoti suverenines galias, tačiau kartu tam tikros teisės buvo paliktos ir Japonijai. Trumpai tariant, JAV Okinavoje išsiderėjo panašias teises, kokias turi Kubos Guantanamo bazė ir Panamos kanalo zonoje.

Anais laikais tai atrodė labai logiškas žingsnis,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nis, nes JAV sunaikinusios Japonijos karinę pajėgą, tapo didžiausia karine galybe Pacifiko Vandenyno rajone ir pasidarė atsakinga už nusistovėjusios tvarkos išlikimą. Dar 1962 metais prezidentas Kennedy savo pranešime kongrese konstatavo: "JAV ir toliau bus atsakingos už Ryukyu salyno administraciją iki Tolimuosiuose Rytuose grėsmė ir įtampa reikalaus karinių bazių tame salyne".

Negalima sakyti, kad padėtis Tolimuosiuose Rytuose būtų daug pasikeitusi prezidento Nixono laikais. Tačiau vadinama Nixono doktrina akcentuoja bendrą gynybą: JAV žada ginti tik tą, kuris pats ginasi. O kokio nors bendra sąjunga yra įmanoma tik tada, kada abeji partneriai turi bendrus interesus. Toliau Okinava buvo amerikiečių suverenumas, tol Japonijos tautinė ambicija buvo pažeista ir duavo progos Japonijos vidaus politikos žaidimo drumtimui.

Visai tai turint galvoje nebuvo labai sunku rasti ir formulę iš pirmo žvilgsnio visai laimamam sprendimui. Okinavos suverenumas perduodamas Japonijai, lygiai kaip ir jos (ir kitų Ryukyu salų) administracinė kontrolė, amerikiečiams tačiau ten leidžiama laikyti savo karines bazes, kurios apima apie vieną septintąją Okinavos dalį (Jau anksčiau JAV yra pasižadėjusios nelaikyti joje atominių bombų).

Japonija iš savo pusės pažadėjo sumokėti 320 milijonų dolerių už kai kurių instaliacijų atpirkimą bei iškraustymo iš laidų padengimą. Okinavoje dar penkiems metams pasiliks ir radijo "Voice of America" siųtuvas.

Sutartis turėtų sustiprinti valdančios Japoniją liberalų partijos vado Eisaku Sato, JAV draugo pozicijas, tačiau ateičiai dar liko daug nesutikimo židinių. Jų svarbiausi yra ūkinio pobūdžio. Mat, po II D. karo Japonija, nedaug lėšų skirdama krašto gynybos reikalams labai sustiprėjo ūkiškai. Oficialiai ji yra laisvo ūkio šalis, tačiau tradiciniai jų ūmonės ir vyriausybės dirba kartu ypač užsienio prekybos srityje. Kad padėjus eksportui, Japonijos valiuta tyčia laikoma žema -- Jena, palyginus su doleriu yra daugiau nuvertintas pinigais negu buvo vokiečių markė. Nūdien Japonijos tekstilės importas sudaro labai didelę grėsmę pačių amerikiečių tekstilės pramonėi, nes jų darbininkai uždirba žymiai mažiau už amerikiečius. JAV ragina pačius japonus suvaržyti savo importą į šį kraštą, nes kitaip 965.000 JAV tekstilės pramonės darbininkų neteks darbo. Japonai sutinka, tačiau netokiu mastu kaip amerikiečiai norėtų. Bet gal susitarimas dėl Okinavos ir čia pasmatytina surasti kokią priimtina išieitį.

Baltieji Rūmai turėtų pasmerkti Kremliaus imperializmą

Milijoninio tiražo dienraštis New Yorko Daily News birželio 16 d. paskyrė vedamąjį "Kruvina sukaktis" (su trijų Baltijos valstybių žemėlapiu) nurodant, kad prieš 31 metus Sovietų Rusija okupavusi tris šaunias, senas Baltijos valstybes ir įvykdžiusi, sovietams prižiūrint, "rinkimus", tuos kraštus įjungusi į sovietų imperijos ribas, šimtus tūkstančių Baltijos kraštų gyventojų išgabusius į ašigalio ar Sibiro sritis. Esą, raudonoji okupacija trijuose kraštuose visą laiką būdinga teroro apraiškomis.

Dienraštis vedamajame toliau pažymi: "Su liūdesio ir drauge su pasitenkinimo jausmais sveikiname įvairias baltų organizacijas JAV-se vedančias iš tolo kovą už Baltijos valstybių išlaisvinimą". Laikraščio nuomone, šioji laisvinimo byla esanti nemažiau vertinga, kaip ir Amerikos žydų reiškiamos pastangos.

Straipsnis baigiamas žodžiais: "JAV netrukus paminės Pavergtųjų Tautų Savaitę. Ar nevertėtų, šiais metais, paspartinti Baltųjų Rūmų pastangas, ta proga ryškiai pasmerkiant Kremliaus despotiją ir imperializmą? Bent tokios laikysenos patys šaukliai Brežnevas, Kosyginas, Grečko ir jų draugai -- banditai, vagys bei žudikai."

Dienraščiui šį vedamąjį paskelbus, Vlikas ir įvairios lietuvių organizacijos bei paskiri lietuviai pasiuntė Daily News redakcijai (220 E. 42 St.) padėkos laiškus.

Birželio 20 d. dienraštis idėjo Viktorijos Četietienės laišką. Autorė padėkojusi dienraščiui, pažymėjo: "Esu lietuvių ir tvirtai tikiu žlugsiant komunistų imperijai, panašiai griuvus carų imperijai bei 1000-čiui Reichui. Mano tautiečiai deda visas galimas pastangas paskubinti laisvės valandai Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Jūsų nesvyruojanti prieškomunistinė laikysena mums ypatinai daug reiškia".

New York Times dienraštis birželio 21 d. idėjo vedamąjį "Baltijos kraštų pavergimas".

Laikraštis, priminęs 1941 m. okupaciją, rusų ultimatumą, buvusius "laisvus rinkimus", toliau nurodė, jog nuo agresijos įvykdymo dienos su brendo nauja karta ir Baltijos valstybėms dar nepripažįstama nepriklausomybė. Maskva tebevykdo atkaklų Baltijos kraštų rusinimo vyksmą, siekia įbrukti rusų kalbos bei rusų kultūros vyravimą.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio New Yorko skyrius birželio 12 d. Woodhavene, N.Y., surengė 1941 m. baltų birželio minėjimą. Ta proga įvyko dail. J. Juodžio Simo Kudirkos tema sukurto paveikslas "Laisvės Auka" pristatymas, o Vilijus Bražėnas kalbėjo "Simo Kudirkos testamentas". Nuotraukoje prie paveikslą iš kairės: J. Valiūšaitis atidaręs minėjimą, kun. A. Račkauskas sukalbėjęs maldą už žuvusius, L. Veblaitienė pravedusi minėjimo programą, Lietuvos gen. kons. A. Simutis -- atidengęs paveikslą, L. Virbickas -- pristatęs dail. J. Juodį ir V. Bražėną -- pagrindinius kalbėtojas.

L. Tamošaičio nuotrauka

Adv. Antanas O. Shallna (1894.II.28 -- 1971.VI.19)

ATSISVEIKINIMAS SU ADV.

ANTANU O. SHALLNA

Stasys Santvaras

Birželio 19 d. ankstyvą rytą, širdies priepuolio ištiktas, mirė advokatas Antanas Osvaldas Shallna, 1939-1971 m. laikotarpį buvęs Lietuvos Respublikos Garbės konsulas Bostone, Mass. Čia spausdinamas atsisveikinimas su velioniu yra žodžiai, pasakyti birželio 22 d. Mt. Auburn kapinėse, Cambridge, Mass., kur miręs konsulas buvo palaidotas. Kas apie velionį adv. A.O. Shallną nori daugiau sužinoti, jo išsamią biografiją gali rasti Lietuvių Enciklopedijos XXIX t., 325-326 pusl. RED.

"Kodėl tu išėjai, kodėl mes palikai, kodėl atsisėdai į vėlių suolėlį?"

O, mūsų tėveli, o mūsų augintojėli, o ko tu pabūgai? Ar sunkių metelių, ar sunkių darbelių, ar didžiųjų rūpestėlių?"

Senos, labai senos lietuvių raudos tokiais ir dar kitokiais žodžiais aprauda mirusį tėvą.

Lietuvos Konsule, advokate Antanai Osvaldai Shallna, mūsų asmeninių, tautinių ir valsty-

binių bylų gynėjau, ir mes Tave šiandien apverkiame, kaip savo tikrą tėvą!

Kodėl tu išėjai, kodėl mes palikai, kodėl atsisėdai į vėlių suolėlį? Argi visos mūsų bylos jau yra laimėtos?

Argi mūsų kova dėl tautos laisvės ir kultūros jau yra baigta?

Ir mes patys -- argi jau esam susiklausę, sodelarūs, vieningi ir išmintingi?...

Vėl bus rengiami mūsų tautiniai susirinkimai -- ir mes jau nebematysim nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovo.

Vėl bus minėjimai ir įvairios sueigos -- ir mes nebegirdėsime Tavo trumpo, konkretaus ir visada savaimingo žodžio...

Tai kodėl Tu išėjai, kodėl mus palikai, kodėl atsisėdai į vėlių suolėlį?

Ir ko Tu pabūgai -- ar sunkių metų, ar sunkių darbų, ar didžiųjų tautinių rūpesčių?...

Juk dar taip neseniai, tik prieš mėnesį, su šypsena veide, su džiaugsmu širdy Tu keliai į Cornell'io universitetą susitikti su senais draugais, prisiminti savo paties aukštųjų mokslo baigimo 50 metų sukaktį. Ir ne Tu, o Tavo Alma Mater turėjo progos pasidžiaugti Tavim, savo diplomanto teisės ir visuomenės mokslo pažinimu, taurumu, per nubėgusį laiką su krautais darbais ir nuopelnais.

Darbai ir nuopelnai Lietuvai, o taip pat ir gimtajai Amerikai.

Beveik tom pačiom dienomis Judu su žmona atšventėt savo vedybų auksinę sukaktį. Tokių vedybų, kurios visą laiką švietė kaip auksas ir buvo dviejų žmonių santykių darnumo pavyzdys. Dabar ji liko viena, Tavo mylima žmona, ilgų metų ištikima bendradarbė ir palydovė. Ir tokiu metu, kada Tavo rūpestis, globa ir artumas jai yra daugiausia reikalingi..

Tai kodėl Tu išėjai, kodėl mus palikai, kodėl atsisėdai į vėlių suolėlį?

Žinom, į raudos klausimus atsakymų niekad ne sulauksim. Žinom ir tai, kad vietoj vieno išvirstusio stulpo tuč tuojau turim kitą statyti. Tik ar susiprasim, ar susiklausysim, ar pajęsim?...

Mes, lietuviai, prie mūsų karo pasakom daug žodžių, pažeriam daug pažadų, nemažai ir ašarų išliejame. Ir visa tai yra nuoširdus, tikras, net sopulingas. Deja, tik labai sunkiai, labai nenorom mes stojam į talką savo dirbančiam ir kuriančiam broliui!...

Garbingasis Konsule, aš pažadų nekartosiu, aš tik visa širdim trokštu, kad Tu išgirstum mūsų paskutinįjį sudiev, tariamą šią kraupią valandą.

Visų pirma sudiev, kurį Tau taria Tavęs gendinti žmona Suzana Shallnienė, o paskui ir mes visi, kurie, sunkaus liūdesio ir skausmo prislėgti, stovim prie Tavo kapo duobės, kurių prieky liūdi ir Lietuvos atstovas Washingtono, D.C., p. Juozas Kajeckas.

Ilsėkis ramybėje! Ilsėkis savo darbų ir nuopelnų garbėje!

Ilsėkis mūsų pagarbos, dėkingumo ir atsiminimų šviesoje!

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Birželio 13 dieną Sydnejaus Latvių Namuose įvyko bendras Sydnejaus Pabaltiečių 30 metų išvežtųjų minėjimas. Šis minėjimas jau eilę metų yra pravedamas čia Jungtinių Pabaltiečių Komiteto, kuriame kiekvienais metais vadovauja pasikeisdami kiekvienos šiuočių tautybių valdybos pirmininkai. Kaip tik paskutiniaisiais metais jau trečią kartą šiam komitetui vadovauja Sydnejaus lietuvių tarpe gerai pažįstamas visuomenininkas inžinierius Vytautas Bukevičius, kuris, eidamas aukštas ir labai atsakingas pareigas didžiulėje valdiškoje Sydnejaus vandens ir kanalizacijos aprūpinimo organizacijoje randa laiko ir mūsų lietuviškam darbui. Jau nuo 1957 metų yra išrenkamas LB Sydnejaus apylinkės pirmininku, vėliau LB Krašto V-bos Kontrolės pirmininku ir nuo 1963 metų atstovauja lietuvių Baltų Komitete, taip pat jam ir vadovaudamas. Tai tikrai jūdrūs ir dinamiška Sydnejaus lietuvių asmenybė, be visuomeninio darbo dalyvaujanti Senųjų Skautų Židinyje, Pasaulio Lietuvių Inžinierių S-goje ir kitur. Ir šiais metais 30-sis išvežtųjų minėjimas daugiausiai krito ant inž. V. Bukevičiaus pečių. Ir reikia tikrai pasidžiaugti, kad pats minėjimas savo gera programa, simboliu pabaltiečių kančių improvizavimu, kur matėsi didelis meniškasis skonis, padarė visą minėjimą labai rimtą, įspūdingą ir todėl nenuostabu, jog didžiulė latvių salė buvo užpildyta virš tūkstantinės žmonių minios.

Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju buvo pakviestas Pietų Vietnamo diplomatinės misijos pirmasis sekretorius Luu Tuong Quang, kai koncertinėje dalyje be latvių ir estų pasirodymo, lietuvių "Dainos" choras ir Sydnejaus Meno Ansamblis, susijungę kartu, labai įspūdingai ir gražiai abiejų dirigentų Br. Kiverio ir M. Umbraždienienės diriguojami, išpildė keturias dainas. Minėjimo pabaigai buvo pavaizduotas gyvasis paveikslas, kur prie liepsnojančio aukuro klupėjo tautiniai rūsiai vilkinčios trys mergaitės ir už jų trys jaunuoliai, laikantys pasvirusias savo valstybių tris vėliavas.

● Paskutiniuoju laiku iš Australijos lietuvių tarpo negaleistingoji mirtis išplėšė nemažą skaičių lietuvių, kurių netekimas yra skaudžiausias pajuntas ne tik jų šeimose, bet ir visoje lietuvių bendruomenėje. Gegužės pabaigoje Melbourne mirė 65 metų vietiniam lietuviams labai gerai pažįstamas, nuoširdus lietuvis patriotas Alfonsas Bikušius. Tai buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, vėliau tarnavęs viršilios laipsniu 4-me pėstininkų pulke. Gyvendamas Melbourne, jis ypatingai rūpinosi lietuviškais tautiniais reikalais, už ką Australijos Lietuvių Krašto V-bos buvo apdovanotas A. Merklio parašyta knyga "Antanas Smetona". Ypatingai daug darbo jis įdėjo į Melbourne Lietuvių Namus, todėl ir savo testamente jis prašė vietoj gėlių ir vainikų pinigų paaugti šioms namams, kurie yra lietuvių gyvastingumo šaltinis, kas buvo padaryta ir surinkta 321 doleris.

Pertho mieste mirė taip pat buvęs kariškis Vyties Kryžiaus kavaličius 68 metų Jurgis Miliauskas, kuris vietiniame lietuvių gyvenime labai gražiai reiškėsi ir savo šeimoje išaugino gerai susipratusių du sūnus ir tris dukras.

Praeitą savaitę Adelaidėje, po sunkios ligos, mirė Australijos lietuvių bendruomenės veikėjas, visuomenininkas Vaclovas Raginis. Atvykęs į Adelaidę jis buvo vienas iš pirmųjų Adelaidės Lietuvių S-gos steigėjų, eilę metų jai pirmininkavęs. Vėliau kilus minčiai įsigyti Lietuvių S-gos namus, jis buvo tas nenuilstamas entuziastas ir dirbo tol kol šiandien Adelaidės Lietuvių S-gos Namai gali būti mūsų visų Australijos lietuvių pasididžiavimas, be visų kitų kultūrinių parengimų, turintieji ir vienintelį mūsų muziejų ir Juozo Bačiūno vardo biblioteką. Dar taip neseniai dalyvaudamas paskutiniame savo Krašto Tarybos suvažiavime, jis, kaip kilnus lietuvis, didelis patriotas buvo ta šviesi mūsų visuomenės asmenybė, besirūpinanti mūsų lietuviškuoju gyvenimu visoje Australijoje, todėl šio tauraus lietuvių Adelaidės Lietuvių Tautinės S-gos buv. pirmininko ir visuomenininko netekimą pajus ne tik Adelaidės, bet ir visos Australijos lietuvių bendruomenė.

● Šių metų liepos mėnesio 14-15 dienomis Melbourne įvyks tarptautinė žemės ūkio mašinų inžinierių konferencija, kurios metu bus demonstruojama naujausios šios srities pasaulyje pagamintos mašinos. Be kitų Australijos inžinierių, šioje konferencijoje yra pakviestas ir šioje šakoje Australijoje daugiausiai iškilęs mūsų tautietis, tarptautinio konstrukcinio konkurso laimėtojas inž. Juozas Pelenas, kuris skaitys paskaitą "Šieno piauamųjų mašinų išvystymas Australijoje ir kitose pasaulio kraštuose". Jau šis mūsų iškilusis inžinierius, kilęs iš Seirijų, Dzūkijos, yra pakviestas dalyvauti 1972-ųjų metų konferencijoje Maskvoje, 1973 metais Paryžiuje, duodant savo konstrukcijos paskaitų ciklą, kas pabrėžia, jog mūsų šis malonus, lietuvių gyvenime taip nesvetimas inžinierius, pradedas vis daugiau ir daugiau iškilti tarptautinėje plotmėje.

● Melbourne lietuvis karo laivyno leitenantas inžinierius Algirdas Dičiūnas vedė Kristiną Marganavičienę. Jaunasis Algirdas, baigęs Adelaidėje katalikų kolegiją įstojo į Australijos karo laivyno mokyklą, kurią baigė su pagyrimu ir kaip pirmas iš viso savo kurso, toliau lavinosi įvairiuose Australijos karo laivuose ir čia pasirodžius kaip labai gabiam, jis buvo pasiūstas gilesnėm studijom į Anglijos ir Amerikos aukštąsias karo laivyno mokyklas. Yra dalyvavęs su paskirais karo laivais Malajų ir Vietnamo vandenynėse ir jau yra gavęs tris pasižymėjimo ordinus.

Jaunoji Kristina yra baigusi Melbourne kolegiją, šoko tautinių šokių grupėje, dalyvavo jaunimo organizacijose, stovyklose ir mokytoja savo laisvalaikio mokyklose. Paskutiniu laiku tarnavo banke.

Abu jaunieji kalba puikiai lietuviškai. Be didelio būrio lietuvių svečių, vestuvinėje puotoje dalyvavo Australijos, Anglijos karo laivų ir Australijos karo laivyno mokyklos komandieriai, eilė karo laivyno karininkų, abu Melbourne lietuvių kunigai. Buvo taip pat prel. P. Jutulio, šiuo metu Vatikane renkančio lietuvių istorinę medžiagą išrupinta Popiežiaus Pauliaus VI palaiminimas, atsiųstas iš Vatikano. Povestuvinei kelionei jaunieji iškrisdo į Londoną, kur vėliau jaunas pusantrų metų gilins laivininkystės studijas aukštojo karo akademijoje.

● Šiuo metu visoje Australijoje vyksta kandidatų į "Miss Australia" gražuolės rinkimas. Sydnejaus puikiojame "Chevron Hotel" įvyko šių rinktinių debiutantių balsus, kur tarp 82 rinktinių mergaičių buvo malonu stebėti ir lietuvaite Juliją Bogušaitę su savo asistentu Paulium Kabaila. Abu šie jaunuoliai yra Sydnejaus universi-

Los Angeles Lietuvių Dienos koncerte birželio 20 d. sol. G. Čapkauskienė dainuoja su parapijos chorą, diriguojant komp. Br. Budriūnui.

GINA ČAPKAUSKIENĖ PRIE PACIFIKO

JURGIS GLIAUDA

a k o m p a n a v o Raimonda Apeikytė.

Auditorijos susidomėjimo centre buvo viešnia iš Montrealio. Jos repertuare buvo bel-canto dalykai, plius tradicinis lietuviškas priedas: trys Br. Budriūno dainos. Solo partiją viešnia atliko Br. Budriūno giesmėje "Mano protėvių žemė" ir kantatoje.

G. Čapkauskienė

Gina Čapkauskienė yra puiki koloratūra, reta išeiškos, o gal ir bendrai lietuviškos scenos dainininkė. Specifinė jos programa, kur randama tinkama erdvė jos balsinei medžiagai atliepti melodijos ornamentikai, sudarė parengimo atlikimą. Aptariant jos vokalinių meistriškumą neišvengiama artėti į specifiką. Viešnia dainavo Rossini, Strausso, Verdi, Sandovala ir kt. kūrinius. Žavi, žaisminga apogiatūra, ryškiai akcentuota, dažnai kapriziš-

tetų studentai, Julija, be savo grožio, yra aktyvi skautuose, tautiniuose šokiuose ir, atrodo, bus viena iš mūsų atstovių įvykstančiame II-me Pasaulio Jaunimo Kongrese.

● Šiuo metu Pr. Nagio spaustuvių Sydnejuje spausdinama antroji mūsų vietinio rašytojo Antano Skirkos knyga -- apysakų rinkinys "Ilgiausios Tavęs", kurios, pačio rašytojo pasakymu, yra tikro gyvenimo ištrauka. Autorių pristato poetas rašytojas Almis Jūragis, kai knygos apklanką padarė inžinierius A. Jakštas. Knygą leidžia Žemaičių Knygos Mylėtojų Ratelis "Gintaras". A. Skirka jau 1964 metais buvo išleidęs savo pirmąją knygą "Kur bėga šešupė".

● Melbourne vykstančioje Modernaus Meno D-jos narių tapybos meno parodoje, kuri yra viena iš reikšmingiausių šio stiliaus meno parodų Australijoje, tarp kitų valstybių dailininkų dalyvauja ir melbourniškis Adomas Vingis, kuris susilaukė labai palankaus kritikų vertinimo ir dienraščio "The Herald" meno kritiko A. McCulloch buvo kartu su kitais žymiaisiais šios parodos dailininkais specialiai išskirtas.

ROBERTO BRIEZĖS PAGERBIMAS

Atvykęs kalbėti Pabaltiečių Jungtinio komiteto suruoštame deportacijų minėjime, Robertas Brieze su žmona sustojo visai savaitei pas savo gimines Los Angeles priemiestyje Norwalk.

Los Angeles ALT skyrius pasinaudodamas Briezės viešėjimo proga penktadienį, birželio 18 d. surengė vakariene Briezei pagerbti.

Vakariene įvyko lietuvių tautiniuose namuose. Atsilankė apie 80 svečių. Dalyvavo Brieze, jo žmona ir Briezės sesuo su vyru. Programą puikiai pravedė ALT pirmininkas inž. V. Čekanauskas. Stalus puošė gėlės, o nuo sienos į dalyvius žiūrėjo Simo Kudirkos portretas, kuris buvo padarytas knygos "Simas" pristatymo proga.

Savo nuoširdžioje kalboje į lietuvių R. Brieze papasakojo apie Vigilanto įvykį. Jis kalbėjo atvirai, kaip elgėsi rusai vaišų metu. Sovietinio laivo komandoje buvo nemažai ir pabaltiečių. Vigilant laivo žurnale, neviskas buvo surašyta. Visai nėra Eustis pasikalbėjimo su Simu Kudirka. Taip pat visiems ciliams, kuris buvo Vigilant laive, atrodo tiesiog nesuprantamas Eustis skubumas išduoti Simą rusams, nors visi ragino kapitoną nuvežti Simą į krantą ir perduoti atitinkamoms amerikiečių įstaigoms. Brieze matė sumuštą Simą, kuris smarkiai priešinosi visam būriui jį puolančių sovietų.

Buvo daug paklausimų iš vietų, į kuriuos Brieze išsamiai atsakė. Tai buvo įvykio detalizavimas. Brieze parodė jo susuktą filmą, kur buvo matyti sovietų laivai, vaigia iš pat Amerikos pakraščiu žuvis. Tai yra didelis kenkimas Amerikos žvejų interesams, bet, atrodo, Amerika rūpinasi labiau sovietų žvejų apsauga, negu savo žvejų interesais.

ALT skyriaus pirmininkas inž. V. Čekanauskas iškėlė R. Briezei, kai po jo pagerbimo ženklą, Lietuvos Nepriklausomybės medali.

Nuotaikingas ir nuoširdus banketas-vakariene užtruko grupiniuose pasisėkėjimuose, nuolat apsupus parengimo kalitinką Robertą Brieze ir statant jam begalybę klausimų. Lietuvių tarpe savo nuoširdžiu, maloniu būdu Briezės išgijo tikrų draugų. (p)

NAUJI LEIDINIAI

● Stasys Dalius. *Palmių pavėsy*. Kelionės įspūdžiai po Karibų jūrą ir vidurinę Ameriką. Viršelis Pranės Bronės. 222 psl. Kaina 4 dol. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Knyga gaunama pas autorių: St. Dalius, 506 Upper Sherman Ave., Hamilton 53, Ont., Canada arba pas platintojus.

● Pirmieji žingsniai. K. Donelaičio liuanistikos mokyklos mokinių laikraštėlis, 1971 m. birželio 5 d. Nr. 5. 24 psl. Leidinys gausiai iliustruotas mokinių darbais.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PARODYKIME POLITINĮ AKTYVUMĄ

Rinktieji JAV pareigūnai, stengdamiesi turėti ryšį su rinkikais, kandidacijos metu arba rinkimų akivaizdoje, naudoja raportus apie savo darbą arba anketas. Rinkikai dažnai gauna valstijos arba federalinių įstaigų rinktųjų pareigūnų laiškus. Tais laiškais rinktieji pareigūnai ir palaiko glaudų ryšį su savo atstovaujamaisiais žmonėmis. Demokratiniam reprezentavimui procese tai labai gero priemonė ne tik būti informuotais, kokiomis problemomis rūpinasi atstovas, bet ir proga painformuoti savo atstovą arba paraginti jį pastebėti ir rūpintis rūpomis atstovaujamojo problemomis.

Tos problemos labai įvairios. 92-sis kongresas ypatingai susikaučęs ties labdaros reformomis, sveikatos drauda, infliacija, federalinių ir valstijų lėšų naudojimui, integracija (mokyklos, pigių butų kolonijos). Ypatingai garsiai skamba Vietnamo karo problemos.

Norėdamas tinkamai atstovauti savo distriktą, rinktas atstovas turi kiekvieną bėgamoju momentu žinoti, kur ir kaip krypta atstovaujimų nuomonės. Ryšium su atstovaujamaisiais bent dalinai išvengiama biurokratizmo problemų sprendimuose ir problemos sprendimas artėja prie daugumos nusistatymo.

Pavyzdžiui, šiomis dienomis išskyla privatinės industrijos, įstaiogos patekusios į bankrotą, bet reikšmingos šalies ūkiui, finansavimo klausimas. Dėl tos temos aušinamos burnos ir sukryžiuojami kardai. Šiuo momentu ta tema svarbi dėl gresiančio bedarbės padidėjimo bet ateičiai tai gali būti labai pavojingas precedentas. Kaip kongreso atstovams išpresti tokį jautrų klausimą? Plačios nuomonės momentas gali labai daugnulemti ir talkinti atrasti sprendimą.

Kongresmanų arba valstijų pareigūnų (rinktųjų) siunčiami klausimai suvedami į nesudėtingus "taip" arba "ne" atsakymus. Reikia atidžiai išigilinti į klausimo konstrukciją, kad ne suklydus duoti tikrai savo atsakymą. Paviršutiniškumas nedaug čia talkins. Kiekvienas pareigūnas siūlo "dirbti kartu", jis kviečia talkinti jo sprendimų tikslumui. Kodėl gi ignoruoti gauna-

mas anketas? Pašto išlaidos tėra mažas apsun kinimas patiekti savo autentišką nuomonę rinktajam atstovui. Greta laišku kongresmanams, senatoriams arba valstijos atstovams, jų pasiūlomos anketos atspindi jų sprendžiamas problemas. Todėl lietuviai visad turi aktyviai jungtis į šį kiekvienam brangų demokratinio tvarkymo si procesą. Tai leidžia kiekvienam būti tvarkymosi dalyviu.

Daug kur, teko patirti, gyvai keliami kongresmanų klausimai: kaip išeiti iš Vietnamo karo? Kaip atrasti išeitį dėl karo belaisvių? Ar išaldyti nuolatos kylančias kainas? Ar išaldyti nuolatinį atlyginimo kėlimą? Kaip prilaikyti infliaciją? Kaip tvarkytis su nuolatos kylančiais neramumais gatvėse ir mokyklose?

Net FBI direktorius J. Edgar Hooverio pasilikimo savo poste klausimas daug kur, ir provokaciniai, kišamas žmonių ap klausinėjimuose.

Lietuviai turi aiškiai ir be kompromisų visad atsakyti į anketas ar klausimus. Procentiniai sudarydami beveik nepasitebimą krašto gyventojų mažumą, aktyvumu ir atsakymų sparta lietuviai gali daug laimėti. Jeigu jų atsakymų nuošimtis bus didelis, o dauguma klausiamųjų pasyvūs, lietuvių nuomonė daug reikš įstatymdavėjų sprendimuose.

Todėl šioje politinio aktyvumo srityje lietuviai turėtų žengti pirmose gretose. Ar klausimai, kuriuos patiekia kongresmanai, liečia užsienio politikos reikalus, ar jie surišti su krašto problemomis, lietuviai turėtų suteikti savo apmąstytus, pagrįstus ir konstruktyvius atsakymus. (m)

Mums rašo

KUR LINK MES EINAME?

Litua nistikos Instituto suvažiavime girdint Avizienio keltą klausimą dėl Lietuvoje išleistos nepropagandinės knygos mūsų vaikams ir J. Kavaliūno, JAV LB Švietimo tarybos pirmininko, pareiškimą, kad tokioms knygoms taryba jau esanti davusi pritarimą, tik esą laukiama aukštesnių instancių sutikimo, yra karti naujiena. Gal jau greit mūsų vaikus mokysite iš sovietinio elementoriaus? Kur link mes einame?

Nuostabu yra ir tai, kad LI ir savo nariais, turėda-

Baigiant šių metų New Yorko lietuvių visuomeninio gyvenimo judėjimą, prieš išsiskirstant vasaros atostogoms, birželio 20 dieną iš organizacijų sudarytas komitetas, vadovaujamas A. Vakselio, įspūdingai paminėjo 1941 m. lietuvių tautos sukilimą, kuriame po kun. P. Geiščiūno invokacijos, JAV ir Lietuvos himnų žodį tarė gen. konsulas A. Simutis. Ta proga buvo pagerbti minėjime dalyvavę to sukilimo pasėkoje buvę laikinosios vyriausybės nariai: prof. J. Brazaitis, dr. A. Damušis, J. Pajaujis, J. Šlepetys, P. Vainauskas ir šiuo metu ligoninėje gulinti A. Novickiui nutarta pareikšti pagarbos žodį į aplankius.

Pagrindinę kalbą iš savo prisiminimų pasakė dr. A. Damušis vienas iš aktyviai sukilime dalyvavusių narių primindamas, kad sukilimo metu užmigo 2000 jaunų žmonių, 30,000 to sukilimo pasėkoje aktyvioje, dešimtmėty trukusioje rezistencijoje. Prieš juos lenkiame galvą kaip prieš gražiausią žiedą lietuvių tautos kovoję už laisvę. Be to, jis kalbėjo:

"Nelygi kova, kurion mūsų jaunomenė įsijungė verčia su simąstyti. Iš kur joje buvo tiek aukos dvasios? Tai pirmoji Nepriklausomos Lietuvos užauginta karta ir ji jau papuošė savo gimtąją žemę milžinkapiais.

Šeima, mokyklos, organizacijos savo lietuviškų, krikščioniškų ugdymu jaunomenei suteikė savos tautos ateities idėją. Okininkas, darbininkas matė savo laisvosios valstybės gyvenimo palaimą. Jis siuntė vaikus į mokyklą, jis matė progresą ir žavėjosi jaunojo savo šeimos prieauglio veržlumu ir idealizmu. Šeimos, mokyklų ir organizacijų sėkla krito į labai imlią jaunomenę. Sugėbta pavėiklė ne tik tai jaunomenės protą, bet ir širdį. Jaunimo žvilgsnis buvo nukreiptas į žvaigždes, į aukštuosius idealus ir jis juto savo paskirtį, gyvenimo turinį...

Jaunimas, būdamas konkretus, siekė aplinkos chaosą pakeisti savo galia. Pasikeitusios aplinkos, kuri nešė vergiją ir buvo dangstoma melagingais šūkiais, jis nepriėmė. Propagandos jis liko neįveiktas ir nuostabiai intuityviai jis jau pirmosios rusų okupacijos metu propagandinį melą atmetė. Fizinę jų buitis buvo pakirsta, bet jų dvasia nelūžo. Jie paliko gyvybės auka įprasmintą testamentą siekti savo tėvynę valstybinės laisvės ir savo tautai šviesios ateities socialinio teisingumo pagrindu savą keliu."

Prelegentas palygino ankstesnius lietuvių tautos sukilimus su šiuo, kuriame tačiau jokio palyginimo būti negali. Jis kalbėjo: "Nėra bendrumo ir paralitės tarp mūsų tautos sukilimų ir prieškarinės socialistinės revoliucinės veiklos bei šių laikų radikalų skelbiamos revoliucijos. Leninas Sibire rašė savo veikalus, o Stalinas galėjo laisvai pabėgti. Reikia pripažinti, kad socialistiniai revoliucionieriai buvo pasiryžę kentėti už savo idėjas, bet jų kančioms nebuvo tokių žiaurių sąlygų, kurias jie suklebė vėliau kitus tremdai į šiaurės Sibirą aiškiai mirčiai.

Šio meto laisvojo pasaulio revoliucionieriai reikalauja visų galimų privilegijų iš sistemos, kurią jie nori sugriauti. Teisės grauti jie reikalauja iš tų, kuriuos jie nori sunaikinti. Priešintis jiems, jie vadina priešpauža, apsigynimo argumentus konformizmu. Mūsų sukilėliai rezistentai yra pavyzdžiai idealistų heroizmo, kuriuo jie stengėsi sutramdyti grubuoniškų imperialistų egoistinius žemus instinktus. Tai kilniausia žmogaus

mas daug mūsų žymių kalbininkų, literatų, sociologų, pedagogų ir kt. mokslininkų, į šiuos pareiškimus ne-reagavo — tarytum mes iš-eivijoje ne sugebėtume paruošti vaikams skaitinių.

Kultūros Fondas gali pritrūkti lėšų stambiais veikalams remti ar leisti, tik ne mūsų vaikams lietuviškojo dvasiojo ugdyti skaitiniams.

Motina

SUKILIMO MINĖJIMAS NEW YORKE

EMILIJA ČEKIENĖ

garbingumo išraiška -- nenusi-lenkti vergijai".

Toliau kalbėtojas išsamiai apibūdino to sukilimo parengiamuosius darbus ir faktišką įvykdymą, paminėdamas eilę žuvusių ir gyvų tebesančių pavar-džių. Jis pavyzdžiais nurodė, kad demokratinio keliu laisvę ji kraštai savo darbo žmonėms daug daugiau per tą patį laiką laimėjo, negu Rusijos imperi-alistai kraujo liejimu, masi-nėmis žudynėmis. Jis pabrėžė, kad labai svarbu matyti, kad val-džioje esantys asmenys ar gru-pė nesijautų turį neribotą val-džią neribotam laikui. Ir išmin-tingas žmogus, kai gauna per daug galios, pasidaro neišmin-tingu, o ko gal tikėtis iš neiš-mintingo suneribota galia, jis pa-sidaro pamišėliu. Sovietų Rusi-jos propagandą laisvajame pa-saulyje dr. Damušis taip apibū-dino:

"Kaip pan-slavizmas buvo ca-rų ekspansijos įrankis, taip ko-munizmas yra Sovietų Rusijos imperializmo įrankis. Propaga-da yra dailusis menas. Propa-ganda sovietinio komunizmo ran-kose mūsų laikmetyje yra dailu-sis menas. Tauta su efektyviu propagandos aparatu gali tiesą iškreipti, visuomenę indoktri-nuoti melagingai, kiekvieną tie-są nuo viešumos izoliuoti. Ji gali viešąją opinią informuoti per savo išlavintus agentus ir per laisvojo pasaulio nesiorientuo-jančius naivėlius.

Pasaulio žmonija, jeigu neat-sipeikės, turės brangiai apmo-kėti savo iliuzijas, savęs apgau-dinėjimą ir bauginimąsi nema-lonių tiesų pripažinimo. Atei-ties istorikas turės būti labai įžvalgas, kad atskirtų šių lai-kų tiesą nuo melo, kurį komu-nistai stengiasi įrašyti į isto-riją. Diktatūra Rusijoje dange-lio liberalų akimis yra naujo-jio tipo demokratija, tuo tarpu laisvajame pasaulyje tai yra išsigimusi demokratija, tai po-litinis militarinis industrinis kompleksas.

Tuo atžvilgiu Lietuvos suki-lėliai turėjo kažkokią natūralią intuitivyją dovaną, jie propaga-dinį Sovietijos melą atmetė kaip melą -- Sovietiniam smegenų plovimui jie nepatikėjo, buvo at-sparūs.

Žmonės kuria sistemas, teo-rijas geromis intencijomis. Kai tos sistemos išsigimsta, tiktai ryžtingi individai pajėgia atkreipti į tai visuomenės dėme-sį ir asmeniškai toms siste-moms pasipriešina. Ko verta idėja ar sistema, kuriai reikia tiek daug nekalto žmogaus krau-jo ir kančios?"

Prelegentas aiškino ir kokią atgarsį sukilimas turėjo lietu-viškoje bendruomenėje bei spau-doje to laiko savam krašte ir už sienio lietuviuose pacituodamas keletą būdingesnių laikraščių pasisakymų, kurių ne vienas anot jo, buvo pasimėto nuo tik-rųjų įvykių. Paskaitą baigė žo-džiais: "Būkime kuo esame, vienas kitą respektuodami, ne-svarbu kas liberalas ar konser-vatorius, kas teistas ar ateis-tas. Tiktai nebbikame antilibera-lai, antikonservatoriai, antiteis-tai ir antiateistai".

Žodį trumpą, bet prasmingą tarė prof. J. Brazaitis pažymė-damas, kad žmonės ir instituci-jos keičiasi. Bet nesikeičia tau-tos laisvės siekimas sykį tos laisvės paragavus. Ir po 30 me-tų nuo ano sukilimo laisvės il-gesys yra gyvas. Lietuvoje tau-tinė gyvybė prasiveržia lietu-viško pranašumo pajautimu; pra-siveržia veržlumo sporte, dai-noje, mene, moksle. Jie verčia-mi susigvynti su vergija, bet Kudirkos, Simokaičių ir Bra-zinskų šuoliai rodo, koks galin-gas tas laisvės ilgesys yra ir to-j jaunoje kartoje. Pro okupa-cijos cenzūrą negali rodytis tik-rasis laisvės pasiilgęs veidas, bet 1957 m. Putino Mykolaičio poezijoje prasiveržė posmai: "Nėra tokių pasaulio varžtų, ku-rie pasmaugtų laisvės troškulį".

J. Brazaitis, buvęs laikino-sios vyriausybės narys ir ejęs ministerio pirmininko pareigas savo žodyje dėkėjo rengėjams už prisiminimą šio sukilimo ir pagarbą vyriausybės nariam, pa-brėždamas, jog tai nereiškia asmeninių tos vyriausybės nuo-pelnų. Jie tebuvo tautos įrankis,

Jis itin iškėlė sikiilėlių heroiz-mą.

P. Jurkaus dekoruota scena vaizdavo lietuvišką kryžių už laisvę žuvusiems tautos hero-jams, prie kurio stovėjo gėlių vai-nikas. Choras pagiedojo Už lai-svę, jūs žuvot... ir k. Jungtinį chorą sudarė šeši kaimyniniai chorai. Programoje dalyvavo T. Alinskas, L. Karmazinas, M. Sandanavičiūtė, J. Balsytė, V. Galbuogytė, pranešėjai buvo pirm. A. Vakselis ir N. Baltru-lionienė, S. Citvaras solo ir cho-rai atliko visą eilę momentui pri-taikytų dainų. A. Balsys rengėjų vardu dėkojo visiems dalyviams bei svečiams. Žmonių atsilankė virš trijų šimtų į erdvį Šv. To-mo parapijos salę Woodhavene, N.Y.

• Į Pedagoginį Lituanis-tikos Institutą jau įstojo šie K. Donelaičio Aukštes-niosios Lit. m-los abiturien-tai: Marytė Buivydaite, Dalia Galesaitė, Rima Ja-nulevičiūtė, Rasa Macevi-čiūtė, Jūratė Namikaitė, Daina Plaušinaitytė, Ona Požarniukaitė, Asta Rama-nauskaitė, Liana Ramonai-tė, Gražina Valavičiūtė. Re-gistracija tęsiama toliau. Iš

šiais metais aukštesniausias lit. mokyklas baigusiuųjų į Institutą ligi šiol jau įstojo 26 nauji studentai. Institu-tą jie pradės lankyti sekan-čiais mokslo metais. Šis In-stitutas, kaip visiems jau žinoma, ruošia mokytojus lituanistinėms mokykloms. Tačiau Institutą baigusysis mokytoju gali ir nebūti, jeigu mokyklinis darbas jam nepatinka. Jis gali būti laikraščio ar kitų lietuviš-kojo kultūrinio gyvenimo sričių bendradarbiu, kuriam pat pat reikalingas plates-nis ir gilesnis lituanistinis pasiruošimas. O be to, toks p a s i r uošimas reikalingas (o gal ir reikalingiausias!) jo būsimai lietuviškai šeimai.

DAR GALIMA GAUTI

"Kybartų įvykius labai gerai ir maždaug tiek, kiek aš prisimenu, teisingai aprašė rašytojas Jurgis Gliu-da savo įdomioje knygoje "Agonija", rašo pulk. V. Šliogeris "Karyje" Nr. 5. "Agonija" dar galima gauti "Dirvoj", kur dar yra antros laidos likutis. Kaina 5 dol.

Šis bei tas

Bostone, panašiai ir kitur, lituanistinė mokykla išleido pulkelių abiturientų. Surodė įspūdingas išleistuves: pamaldus patriotiniui pamokslu, salėje iškilmingas aktas įteikiant atestatus, dalinamos dovanos, bendros vaišės, programa, prakilbos. Abiturientas Gytis Gavelis už visus padėkojo. Ir įsidėmėta, mokyklos vedėjas Antanas Gustaitis, nukreipdamas žodį į LB Švietimo Valdybą, skundėsi: "Mokykloms trūksta vaikų literatūros, LB Šv. V-bos pareiga užpildyti tą spragą. Ir dar būtų gerai, jeigu būtų pagamintas lietuviškas filmas apie Lietuvą... Aplinkraščiais negalime išmokyti vaikų", Dirva Nr. 46. Vadinasi, dėl vaikams skatinių stokos vis ir vis šaukiamasi į vadovaujančias įstaigas, Argi nebus kada nors šie balsai išgirsti?

• Lit. Instituto suvažiavime Chicagoj svarstybose apie mūsų kult. politiką LB Švietimo T-bos pirm-kas priminė, kad "Dabar degantis reikalas -- patrauklių skaitinių moksleiviams ruošimas". Taigi, rodos, ir vadovai žino reikala, tik nuo žodžių neprieinama prie darbų. Ir dar kolei kas narandama tiesesnio kelio, dairomasi į pašalius, lyg laukiant, kad problema savaime išdils arba gal kas kitas tą pareigą nuo pečių nuims nešti. Ten pat vienam pareiškus, kad "atrinktos Lietuvoje išleistos nepropagandinės knygos vaikams galėtų būti ir čia panaudotos", Šv. T-bos pirm-kas pareiškė, kad -- "principe Šv. T-ba sutinka" (t.y. mūsų vaikams teikti Maskvos planu išleistas knygas!). Vadinasi, visai dar nesuprantame to dalyko esmės ir žiūrime į jaun. kartos skaitybą labai paviršutiniškai. Tartum visai vis tiek mūsų augančiam jaunui ir vaikui: kad tik lengvas skaitinys, kad tik lietuviškas, kad tik juokingi nuotyčiai ar vaizdeliai... Argi dar nematome, kad yra skirtumas lietuviško spaudinio -- Laisvė ir Vilnis irgi sava kalba šneka!

O apie vaiko nuo pat mažens auklįbą, įdiegimą svarbių principų -- ar dar mažai rašyta? Pvz. D. Petrutyte tiek turiningų straipsnių yra davusi. Tad jei mes tikrai siekiame savo jaun. kartą sąmoninti ir planingai išugdyti laisvo ir dorio lietuviu iedalais, argi tenkinsimės lengva ranka pakūsti bet ką, o ypač -- leidinius iš pat Maskvos rankų? Juk Lietuvoje niekas nepasirodo be Maskvos aprobatos. O naivu sakyti, kad "atrinksime nepropagandines". Gal būtų, tas turinio tuštumas, beidėjiskumas, visuotinis išvengimas Dievo ir tėvynės idealų -- kaip tik yra jaunimui ir pavojingiausias. Ar ne gana matome, kad ir amerikiečių jaunimas gal dėl to pasimeta ir nueina klystkeliais?

• Mus stebina jau pats svarstymas (net rimtoj įstaigoj) -- siūlyti bolševikinę literatūrą mūsų moksleiviams. Juk tos tariamai lietuviškos knygelės vaikams jau ir taip gana pasmus paplėtė, visai ne-traukia nė veiksmų aprobatos ir pritarimo. Tai bėdos atvejis. Bet dėl to visi akis nukreipę laukia, ką geresnio mūsų švietimo vadovybė sumanys. O čia -- ruošiamasi pasitlyti mums tą patį, ką mes seniai jau žinome. Argi dar nėra suprata, kad vaikui reikia tinkamos, ypatingai paruoštos, jo jautriam, imliam protui labai pritaikytos skaitytobos? Kuo mes jo sielą maitinsime iš jaunumės, toks jis žmogus išaugs. Tad nepritinka Šv. T-bai principu priimti bolševikų pedagogiką.

• Juokingai skundžiamasi, kad savų knygų vaikams neįmanoma išsileisdinti. Kai tą sritį aplėidome, leidėjai nenori leisti, autoriai neberašo. Bet tik duokit ženklą, kad reikia, ir tuoj viskas atsiras. Štai, Švaisto, Mirono išėjo neblogos knyguotės. O jei kasmet būtų toks konkursas, gal grįžtų vėl vaikų autoriai -- J. Jankus, Spalis, Žitkevičius, Vambutas -- vėl gausiau toj srity reikšūsi. Anat, Kairys, Vaičiulaitis, Tamulaitis -- gerai moka jaunimui rašyti. Ir jaunesnių jėgų ugdytūsi: Bindokienė, Ivaškieienė -- labai pajėgios autorės. Jei tik Šv. T-ba panorėtų... O gal lėšų trūkstame? Čia jau gėda ir minėti. Esame prasigynę kaip niekada. Ir L. Fondas jau pila pinigą užsimerkęs -- kodėl skaitiniai jaunimui prie jo kišenės nepritelpa?

• Irgi leidyba neturėtų būti valdiška -- nelanksti, sunki, brangiai kainuojanti. Neaišku, kodėl nepanaudojamas J. Karvelio pasiūlymas: garantuoti bent 300 egz. išpirkti, jis išleis kiekvieną gerą, tinkamą knygą! Centro įstaigoms tai būtų nesunku -- garantuoti! Pvz. per mokyklų vedėjus ir tėvų komitetus surinkti tą nedidelį skaičių užsakymų arba ir spaudoj skelbiant paieškoti nuolatinį jaunimo knygoms pirkėjų. Maždaug sudaryti lyg klubą -- nuolatinį sąrašą (manau, jis būtų daug didesnis nei 300), ir privati leidykla lengviau ir greičiau leistų knygą po knygos mūsų jaunimui, kuris šiandien taip apaleistas tuo atžvilgiu. Kasmet išleiktų ne viena ar dvi (Kultūros Fondui knygas leisti tikrai -- nėra jo specialybė), o bent 6-8, ir vis kaskart tobulesnės, įdomesnės, savos, ne Maskvos palaimintos knygos! Argi mes toki nelankstūs, taip bejėgiai, kad to pirmieilio reikalo lig šiol nesiliname suorganizuoti ir -- net dairomės į bolševikų delną, ką jis gero mums gali pateikti?

J. GRAUDA

NERIMTAS UŽPUOLIMAS

Naujienose Julius Smetona stengiasi įrodyti, kad Dirva: "džiaugiasi, kad Kudirkos bendraminčiai susuko 'Dėdžių ir dėdienių' filmą".

J. Smetona prirašė bent trečdali puslapio, aimanuodamas, kad okupantui "į talką ateina tautinės minties laikraštis 'Dirva'".

Niekad dar nebuvo laikas ir popieris aikvojamas taip beprasmiškai. Prieš kiek laiko, sekdamas savo pilnos informacijos principu, Dirva paminėjo savo skiltyse faktą, kad ok. Lietuvoje sukamas Vaižganto siužetu. Beje, filmas rodomas dabar kitu vardu.

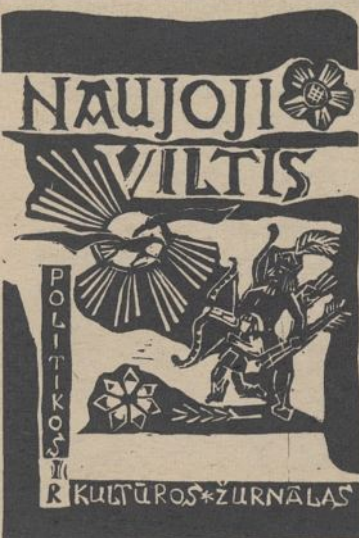
Bet, neatskyręs dalyko esmės: propagandos nuo informacijos. Smetona šuoliu iš vietos apkaltino Dirvą nebūtais "griekais". Neatsakingai švaistydamsis "Kudirkos žudikų bendraminčių" epitetais jis stengėsi įrodyti, kad Dirva darosi palanki bendradarbiavimo erezijai. Bet gi jis pats mato, kad tai yra nesąmonė. Todėl ir rašyti tokia tema yra gyna gana piktybinė tendencija patepti smala leidinio prestižą. Piktybinė tendencija juo ryškesnė, kada informacijos esmę, kuri tilpo Dirvoje sugretiname su informacija apie ok. Lietuvą visoje išeivijoje spaudoje.

Kiekvienas išeivijos spaudos leidinys, kad ir labai tolimas nuo kolaboravimo idėjų, stengiasi patiekti savo skaitytojams kiek tik gauna informaciją apie gyvenimą ok. Lietuvoje. Dabar įmanoma gauti daugiau žinių, ir tai matyti išeivijoje spaudoje. Apkaltinės nebūtom nuodėmėm Dirvą, J. Smetona "nepastebi" kitos mūsų spaudos. Ir nepastebi kad kiekvienas leidinys mirga platesnėmis arba trumpesnėmis žiniomis iš ok. Tėvynės. VLIKo vedamoji Elta patiekia išties skiltimis ok. Lietuvos gyvenimo faktus. Išsėmiamos iš tarybinės spaudos žinios turi būti siojamos. Jas reikia mokėti skaityti, šifruoti, įžvelgti tarp eilučių, atrasti atidžiai slepiamą fakto esmę. Visa tai ir Smetona gali matyti Dirvos patiekiamose ok. Lietuvos gyvenimo apžvalgose. Tačiau būtų absurdas, jeigu tos žinios būtų atmetos vien dėl jų šaltinio pobūdžio. Išeivijoje spauda negali dėl komunistinio teroro turėti savo specialius korespondentus ok. Lietuvos teritorijoje. Iš gaunamos iš anapus spaudos matyti, kad ir žvėriškai tramdomo tautinio gyvenimo sąlygose lietuviai stengiasi išlaikyti savo tautinį atsparumą. Yra daug žmonių ir kultūrinės veiklos faktų vertų didelio dėmesio. Tai juo labiau pastebima lituanistikos srityje. "Lietuvių kalbos gramatikos" tomiai, "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" (B. Babrauskos perredaguotas), pasidarė knygomis, kurios reikalingos išeivijai. O kur lituanistinės semantinės ir kt. studijos. Tai vis yra ta sritis, kur pajėgiama dirbti ir turėti gražių rezultatų.

Kiekvienas išeiviskas leidinys tai mato ir tai registruoja savo puslapiuose. Todėl nerimta per isteriškai padidintą stiklą sekti Dirvą, o nematyti tų faktų išeivijos periodikoje. Visi domisi ok. Lietuvos gyvenimu ir herojiškais ten dirbančių mokslininkų pastangomis žvėriškų okupacijos są-

Lietuvių visuomenė ilgai laukė išeivijos ir tautos problemoms svarstyti leidinio, kurio pirmumas būtų grynai tautinės problemos, pristatytos be kosmopolitinių antnaušų. Tautinė idėja, yra visuotinis reiškinys; ji yra tokia stipri ir nemari, kad jos nepastebi kasdienių interesų mariose. Ji yra natūrali, nesiafisuojanti, tyli. Kosmopolitinės idėjos dažnai ją užrėkia, partrenkia savo įmantrumu, internacionalizmu ir ryšiu su dabardiena.

Naujoji Viltis, politikos ir kultūros žurnalas, nusistatė į kiekvieną gyvenimo iškeliamą problemą žiūrėti tautos išlikimo požiūriu. Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo-Lituanian ir Amerikos Lietu-

Laikūnas ir dr. Bronius Nemickas.

Rėmėjų sąrašas rodo, kad jau pirmasis numeris sudarė patrauklumą ir atrado nuosirdžių savo draugų.

Šiame numeryje tilpo J. Balio svarstymų

gintinas ir gyvybines lietuvių tautai. Per tai išeivijos prieauglius nuplėšiamas nuo savo etninio kamieno ir nejučiomis verčiamas į tirpimo katilą.

Dr. B. Nemickas apžvelgia Rusijos ir Kinijos kivičą. Tai temai dabar ėmė teikti aspektus, naudingus Lietuvos laisvės viltims, ir autorius patiekia reikšmingų davinijų.

R. Kolmo "Entiškumo reikšmė JAV-se" (vertimas) nurodo, kad etninių grupių kultūra yra amerikinės kultūros šaltinis.

Č. Gedgaudas šifruoja mūsų istorinę mislę "Kęstučio priesaikoje". Senose kronikos išlikęs, nors ir iškraipytas, Kęstučio priesaikos tekstas yra autentiškas. Ta priesaika turėjo savo istorinę atramą prosenovėje, susekama netgi sanskritų šventraščiuose.

Ištraukoje iš naujai parengto romano "Amžinasis Lietuvis", Vytautas Alantas paliečia šurpią modernaus lietuvių viziją. Jo staigus žvilgsnis nejučiomis nukrypęs į savo vidų, pamato Anapilį ir Praamžiaus sostą. Tai yra staigus šios dienos praradimas ir dvasinė transformacija į antikinio lietuvių būseną.

J. Gliuda rašo "Apie Pulgį aušroka". Tai pluoštas davinijų apie aušrus ir Pulgį. Detalės gimnazistiškojo gyvenimo parodo tam tikrą istorijos iškarpa, dar neliesimą kur nors memuaruose ir eina papildiniu paties Pulgio Andriušio memuarams "Septinton įleidus".

Poetas Balys Auginas savo "Žaibo metaforoje" skirtose Simui Kudirkai eilėse, lygina Simą su žmogaus laisvės simboliu. "Laisvės žaibas žmogiškos širdies", taria poetas laisvės simbolio apoteozėje.

Žurnalo numeris pradamas įvadininiu "Vienos iliuzijos tragiška pabaiga". Tai jautri epitafija ok. Lietuvos mokslininkams, kurie visi žuvo paslaptimis aplinkybėmis. Tai Jurgis Lebedys, Jonas Kazlauskas, Kazys Umbrasas, Juozas Senkus, Stasys Budrys. Tame pat straipsnyje paminėti ir keisti gaisrai bibliotekose, ok. Lietuvoje, per kuriuos sudegė neįkainojamos vertės istoriniai dokumentai.

Naujųjų knygų apžvalgą skyrė K. Radvilionis apžvelgia V. Alanto "Nemunas teka per Atlantą", atradamas kad Alantas ypatingai stiprus istoriniame žanre. Modernioje novelėje Alantas gilus psichologas. Aldona Augustinavičienė vertina J. Gliados "Liepsnos ir apmaudo ašočiai". Su nuostabiu įžvalgumu, recenzijos autorė atranda naujus aspektus romane, pro kuriuos praėjo anksčiau vertintojai. "Didžiulės literatūrinės jėgos" veikalas, taria vertintoja. "Knyga, kuri jau dains kartą kartas", pasa-

BALYS AUGINAS

ŽAIBO METAFORA

Žmogaus laisvės simboliui —
Simui Kudirkai

LAISVĖ — kaip žaibas. Kaip kibirkštis.
Laisvė — tartum liepsna —
Ji padega širdį. Trenkia į grandį plieno —
Ir dienas, apakusias narve, Tu pamiršti: —
Į giesmę virsta vergo aimana,
Nušvinta saulėmis kajutės drėgnos sienos!

Ir mirazų žmogaus širdies tikėt imi —
(Juk dega ji! Ir žiežirbom ir ugnimi!) —
Ir kai plauki pro Rojaus Paukščių salą —
Meti į krantą inkarą — savos širdies kristalą!
Plieninės bangos žvanga grandimis,
Krantė grūmoja stambeldžių varpai girti:

— Prikalkit ji kančių vinim —
Laikų naujųjų Prometėją.
Kursai su laisvės kibirkštim norėjo
Padegt pagoniškos draugystės tiltą!
— Suriškit ji vergų virve! —
Žvejų tinkle pagauna jie Tave,

Kaip debesį vidudienio — audringą, šiltą —
Kaip laisvės žaibą žmogiškos širdies,
Kurį palikome apviltą — — —

vių Tautinės Sąjungos leidžiamas žurnalas, šiomis dienomis išleido antrojo numerį. Tai stambus leidinys, 120 psl. kurio turinys svariai išbalansuotas tarp politikos ir kultūros.

Redakcinės kolegijos sąstata dr. Jonas Balys (pirm.), Aleksas

lygų pragare išlaikyti lietuvišką identitetą.

Kaip ir kiekvienas išeiviskas leidinys, Dirva atidžiai seka ir seks ok. Lietuvos gyvenimo faktus ir patieks juos savo skaitytojams. Kaip savo pareigą Dirva laiko pastangas siojoti ok. Lietuvos mokslininkų ir kultūrininkų darbus, su tikslu nustatyti jų prigimtį. Julius Smetona galėtų naudingiau sunaudoti savo laiką, stebėdamas prokomunistinius ar kolaborantinius leidinius ir reaguoti į jų propagandinius šuoliavimus. Ten jis atrastų tikrus "Kudirkos žudikų bendraminčius". Netinka ir nerimta tendencingai kaltinti Dirvą pramanytomis tendencijomis. Reikia sugebėti matyti, koks skirtumas yra tarp informacijos ir tendencijos. Pagaliau, tose pat Naujienose Smetona mato gi, kiek daug sutalpinta informacinių žinių iš ok. Lietuvos gyvenimo. Kodėl gi jis dėl to neprotuoja? Tendencija juk yra balti siūlai ant juodo lopo.

rašinsy "Kas yra tautas?" Preciziškai ir ryšiu su problemomis, kurios kyla išeivijoje, autorius pagilino etninės grupės sampratą. Autorius atranda, kad virš etninės priklausomybės tautai, daug svarbesnis yra dvasinis savo etninei grupei priklausomumo momentas. Etninis momentas dar nesuteikia individui išamonioto ryšio su jo kamieniu. Individualas bręsta tautai įnašų savo nari per dvasinį ryšį. Čia neišvengiama bendroji kultūra ir savos valstybės samprata. Žydu tautos pavyzdžiai patvirtina rašinio tezes.

Lygiai tai patvirtina garšiųjų lietuvių tautos atsivertėlių tezės: V. Kudirka, Naruševičius, Ivanauskas ir kt. Tik dvasiniai atsivertė ir savo etninę grupę šie asmenys įsijungė į tautą.

Įdomus A. Jurėno straipsnis: Išeiviai kojoje dėl Lietuvos laisvės, atranda naujų aspektų šioje populiarioje temoje. Ypatingai svarbus lietuvių išeivijai neišsiblašymo reikalas. Svetimoji mokykla dažnai dezorganizuoja išeivius prieauglius, nes per dėtai verčia domėtis svetimomis problemomis, visiškai ignoruojant sąvąsas, labiausiai bran-

Apie pramoginę sovietinę literatūrą

Kada Valstybinės išeivijos premijos laureatas Almėnas prasitarė Vilniuje leidžiamame "Literatūra ir menas" laikraštyje, kad sovietinė literatūra stokoja pramoginių temų, kiekvienas galėjome paploti laureatui per petį.

Iš tikrųjų tokių temų nė su žvake neatrasi sovietinėje literatūroje. Iš visų literatūrinio orkestro dūdų pučia unisonu "tarybinio žmogaus" melodijas. Toks žmogus vis kuriamas, tartum pamirštą seną aksiomą, kad žmogų lengviausia atrasti kolūkio kopūstuose, kur jį primeta iš Sadato valstybės atplasnojęs gandras.

Valstybinės išeivijos literatūrinės premijos laureatas Almėnas pataikė pirštą į akį. "Literatūra ir menas" susigriebė: tokio pamušalo literatūros (grynai pramoginės) nėra ir niekas tuo, atrodo, nesirūpina. Kiekvienas patenkintai skaito tarybines herojines temas. Kalbama ten apie "Tėvynės" karo žygdarbius, apie kovas dėl kolūkių tvėrimo, apie raudonų vėliavų iškėlimą buržuazinio feodalizmo metais, etc. etc. Grafo Montekristo arba Kaukuolių žaliame čemodane dienos dingo kartu su supuvusios buržuazijos dienomis.

Dabar kiekvienas rašytojas, vos prisėda prie mašinėlės, tuoj pragysta rimtu tonu, rimtomis temomis. Kada tveriamas komunizmas nėra nei laiko, nei progų "baikomis" užsiimti.

Bet naujas balsas visgi šviežiama. Taip yra su Almėno balsu sovietinės rašliavos žurnale. O gal? O gal galima kaip nors išnaudoti iš tolimos išeivijos pasiūlytą projektą? Gal būti ir tą projektą galima pasukti į šlovingą komunizmo statybą?

Mes susinešėme ta tema su atitinkamai kompetentingais asmenimis.

-- Jūs, aišku, pritariate Almėno tezei? -- paklausėme tų asmenų.

-- Kadangi tezė tilpo mūsų leidinyje, pritariame, -- užtikrino mus kompetentingas asmuo.

-- Kaip jūs galvojate tą projektą realizuoti? -- Užsakymais.

-- Kokias prasmes? Kokiais užsakymais? Kam tuos užsakymus adresuosite?

-- Paslankiems išeivijos rašytojams.

-- Tad jūs galvojate, kad išeivijos rašytojai, turėdami sąlytį su užsienyje buojančia pramogine literatūra pagamins geresnius rašinius.

-- Visai ne, -- atkirto kompetentingas asmuo.

-- Išeivijos rašytojai stovi netoli nuo vaduotojų sferų, dėlto jie pagamina reiklesnę pramoginę literatūrą.

-- Prie ko čia vaduotojai? Ar tai temos pramogai?

-- Dar tiksliau, tai temos sovietinei pramogai. Išeivijos rašytojai mums gali rašyti, kaip už amerikoniškus dolerius bei vokiškas markes atplaišiniai veiksniai dirba sovietinės valstybės pragaiščiui.

-- Bet gi tai jau politinės, demaskuojančios rašliavos temos?

-- Tamsta pasimetė tarp terminologijos. Tamsa supranti pramoginę literatūrą, kaip buržuazinės literatūros branduolį. Sovietinė samprata pramoginė literatūra turi kovoti už komunizmo statybą.

-- Bet gi, -- mes bandėme ginčytis, -- Almėnas turėjo galvoje "kaukuolę žaliame čemodane".

-- Kada mums reikės, -- kategoriškai pasakė kompetentingas asmuo, -- mes ir Almėno kaukolę prifarširuosime komunizmo statybai tinkamu faršu. Aišku?

Po minutinio svarstymo, mes atsakėme: aišku.

ko Al. Laikūnas, vertindamas kitą J. Gliados knygą "Simas". Su didele jėga parašytoje recenzijoje Al. Laikūnas įrodo, kad "Simas" yra sukrečianti savo tragizmu knyga, ir paminklas Simo Kudirkos tragedijai. "Simo Kudirkos tragedija", įvykio apžvalga (Omega) bendrai ir sarkastiškai įvertina įvykį. Trečdali žurnalo turinio užima du skyriai: Lietuviškoji veikla ir spaudoje pasižvalgius. Šie skyriai gyvi, įdomūs ir nauji savo požiūriais ir nagrinėjamas temas. Tikslūs aptarimai, netolimos istorijos erudicija, dažnas sarkazmas istoriniam melui arba klaidinimui, sudaro gerąsias privalybes šių skyrių.

Baltiškų temų veikalo bibliografija, sudaryta J. Balio, užbaigia šio numerio tomą.

Žurnalas patenkins ir

nudžiugins kiekvieną, kas nori atrasti naujus įvykių vertinimus, naujus svarstymų aspektus. Savo temų įvairybė ir kondensuotumas "Naujoji Viltis" yra puikus įnašas į išeiviskąją žurnalistinę sferą.

Viršelis yra M. Žymantienės -- geras ir "tautosakiškas".

D. Petronis

Kaina 5 doleriai

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

BIRŽELIUI BAIGIANTIS

Birželinė tema -- mokyklos baigimas. Įvairia-
rūšiai diplomantai išsilukštėna ne tam, kad tūnotų ir
glūdotų namuose, su diplomais pažasty, bet padūku-
siai skuba į gyvenimo verpetus. Mokėjimas vartalio-
tis gyvenimo verpetuose yra gyvenimo stažas. Bet
išokęs į gyvenimo verpetus be gyvenimo stažo bet
kuris diplomantas yra tik kandidatas Pogrindžio
tekstui.

Jaunas filosofijos diplomantas, išokęs į poezi-
jos darželį, pamatė ten vien tik žemininkus; žalias
sociologijos diplomantas, išokęs į tą pat darželį, pa-
matė ten vien tik metmenininkus; džiovinęs savo jau-
nus smegenis senos rusų literatūros pamokomis vy-
rukas mėgino prabilti lietuviško egzilio koloratūra,
o nuvažiavo į falcetą...

Gyvenimo stažas yra tam tikra atrama vartytis
tikrovės sąvartose. Tik geras vyras, turįs pakanka-
mą gyvenimo stažą, sugeba įpūsti arabus. Jeigu
mokslyviui sakoma: nepūsk man krabų! tokio
mokslyvio reputacija nueina šuniui ant uodegos.

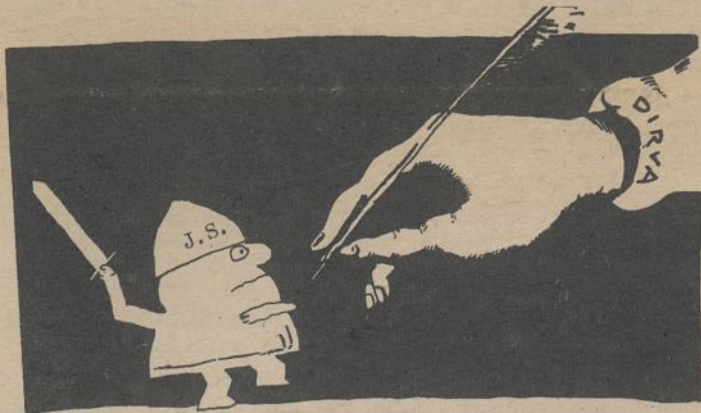
Stažas irgi nelygu stažui. Gydytojavimo stažą
turįs medikas nėra stažingas kompiuterių triukuose.
Kompiuterių stažas nesuteikia privilegijos aptarti
archeologines problemas. Archeologinis patyrimas
visiškai netinka egzilio analizei.

Suma sumarum: nestažingųjų simbiozė tegali
kelti dulkes nuo nešluotų egzilio grindų, kada šoka-
mas smarkus, kazačiokiško stiliaus, tremtiniškas
klumpakojis. Dulkės gi visad griaužia akis.

Birželinės temos, liečiant jaunos diplomantus
ir jų narsą spręsti dažnų svarstybų problemas, yra
aitrios ir pilnos persulio.

Tai todėl, kad gyvenimo tikrovė eina sau, o
mokslyviis -- sau.

ANTIBENDRADARBIAVIMO DONKICHOTIZMAS

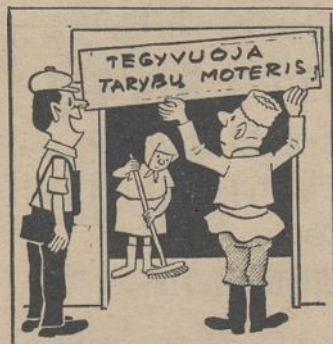
J. SMETONA: Dirva yra bendradarbiavimo laikraštis, nes para-
šė apie okup. Lietuvoje susuktą Vaižganto siužetą filmą.
(Naujienos nr. 137)

KADZIULIS AMERIKOJE

— Ar moteris visiškai
išlaisvinta Tarybų Sąjungo-
je? — kažkas paklausė.

Čia priėjo Kadziulis ir
tarė:

— Tarybų Sąjungoje mo-
terims suteiktos monopolin-
ės teisės šluoti gatves.

— Ar moteris Tarybų
Sąjungoje domisi kultūri-
niu gyvenimu? — kažkas
prastarė.

Čia priėjo Kadziulis ir
tarė:

— Mes visad informuoja-
me moteris, ką "Izvestijos"
rašo, apie jų monopolines
teises šluoti gatves.

ORO BIULETENIS

Clevelande smarki ir smagi
vėjo versmė ties Čiurlionio an-
samblio namų čiukurais. Vėjas
pučia pietų link. Chicagoje, Li-
tuanistikos instituto erdvėje su-
siformavo oro spūdis. Šiaurame
instituto ruože pasireiškė įdo-
mūs meteorologiniai prajovai:
Vienur kūrenosi timamų ugnia-
kurai ir jų dūmai kilo tiesiog į
Parnaso aukštybes; Čia pat gra-
sus debesis prapliupo kruša ir
čaižė anti-metmenininkų šat-
ras, Prie Akiračių portalo su-
siformavo prieššaltiniai torna-
dukai, kurie nuščiavo, nesukė-
lę efekto. Nors Chicago dengė
karšta temperatūra, Lietuvių
Fondo rekolekcijos vyko atšal-
dyto oro sąlygose. Nesulaukęs
gausesnių kritulių savo planta-
cijoms drėkinti, Fondas krapš-

to žemę, ruošdamas artezinius
šulinius. Mokyklų baigimo ce-
reminijose viešpatavo giedra.
Taip pat ir ALT S-ga bendruo-
meniškos meilės mieste su-
rengusi svarstynes bei praneš-
tines, pasinaudojo nusigiedri-
nusių dangumi. Toronte, aušro-
kų sąskrydyje buvo jausti naf-
talino dvelkmė. Visoje Ameri-
koje viešpatavo švelnus ūkono-
tumas. Vienok, Chicagoje švys-
čiojo prieškaridinoliniai žaibai,
dundėjo piketiniai griaustiniai,
aidėdami kazimierinių erdvėje.

MISLĖS IR ATSAKYMAI

Šitos mįslės — kietagys-
lės.

Tik sukirtęs visą košę —
joms atsakymus atvoši.

— o —

1. Guli ant kelio rąstas —
nei perlipti, nei aplink
apeiti.

— o —

2. Raudonas gaidys ir se-
nas būdamas po slenks-
čiu gieda.

— o —

3. Čerškūčiai, blizgučiai, ei-
na į ežerą ir vandenį
drumsčia.

— o —

4. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

5. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

6. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

7. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

8. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

9. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

10. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

11. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

12. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

13. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

14. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

15. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

16. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

17. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

18. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

19. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

20. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

21. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

22. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

23. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

24. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

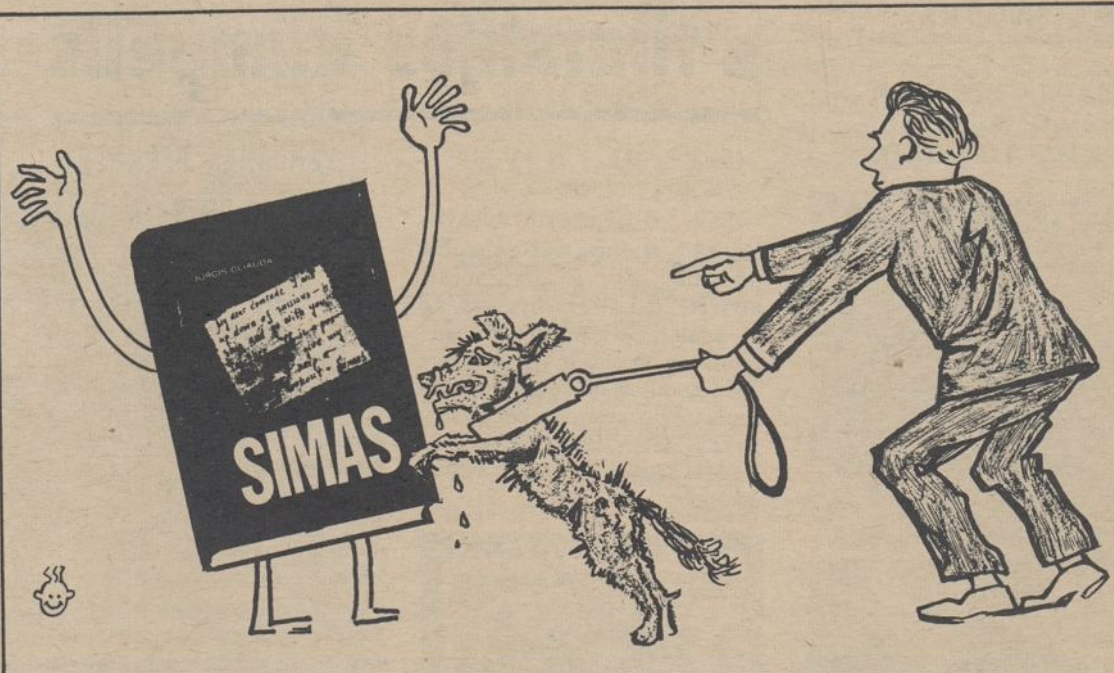
— o —

25. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

26. Stovi pana prie durų;
kas pro šalį eina, kiek-
vienas ją sveikina.

— o —

LIETUVIŠKOJE SPAUDOJE PASIRODĖ SAVOTIŠKI KRITIKAI...

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

AR MONIKA YRA ARMONIKA, KURIA GRAJINA KAZAKEVIČIAUS ELEKTRONIKAI?

Kazickų atkviestoji ameriko-
niškos atostogoms (Vienybė)
Vytauto Kazakevičiaus išeivijos
sunaikinimo biuro pareigūnė
Monika Ravinskienė skraido po
Ameriką, inspektuodama tik jai
težinomas vietas.

Į tarybų bendravimo kroniką
drąsiai dedam keliautoją Moniką —
ją Kazickas įprašė vakacijų,
atsipust po veiklos egzaltacijų.

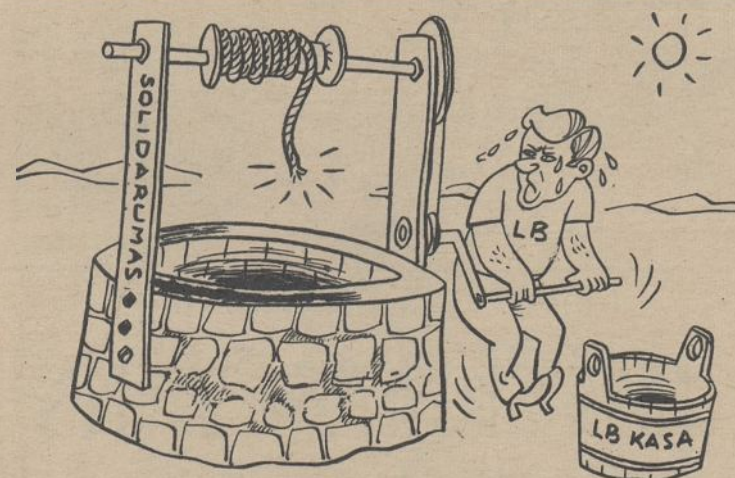
Mecenatas jai fundija dolerius
demonstruoti kapitalistus nedorėlius
ir primiršti sovietinę pramonę
atgaivinti lietuvišką sąmonę!

Bet turistė nebus pravaikščiaviška
studijuos ji rutiną išeivišką:
Kalifornijon skrenda su kuteriu —
sužinoti gudrybes kompiuterių.

O kartu juk pažint visai logiška
baltų pasaką archeologišką.
Illinoise — Eskulapo reliacijas.
Naujorke — pinigų spekuliacijas...

Taip ir turim rašyti į kroniką:
inspektavo savus smarki Monika,
visus lizdus bendravimui artimus,
guosdama bendradarbiavimo artimus.

SOLIDARUMO ĮMOKŲ PROBLEMA

Nuo virvės kibiras nutrūko...
Kaip apsieiti be Barzduko?!

na su politruko V. Kazake-
vičiaus pratarme. Tą įvykį
atžymėjo POGRINDIS (va-
sario 26, 1971) skirdamas
Almėno "laimėjimui" kari-
katūrą ir tokį tekstą:
Kišiu blyną aš į Vagą ir
iškepsiu sau pyragą. Mielės
silpnos, nekūrybinės, bet ža-
rijos protarybinės.

Dabar Pogrindį pasiekė
žinia iš Vilniaus, iš "skai-
čiavimo mašinų gamyklos
kraštotyrininkų sambūrio",
kur buvo aptartas "užsienio
lietuvių" tarybinėje tėvy-
nėje išleistas romanas.

Aptarimas buvę toks:
kalbėtojai reikė nepasiten-
kinimą (Almėno romanu
"Šienapiūtė" kūriniu, psi-
chologinio gilumo stoka, ne-
parodymu lietuviškos bui-
ties. (Europos Lietuvis, Nr.
9).

Almėno tarybiniam nuo-
tykiui Pogrindis deda epita-
fiją:

Nekišk pirštų į "Vagą"
— gausi per nagą.

SVEIKATOS PATARĖJAS

LIEŽUVIS yra organas, pa-
talpintas burnoje. Su liežuviu
pagalba mes ragaujame, kalba-
me ir keikiame. Be liežuviu
tarkos nebūtų įmanoma už akių
kalbėti savo pažįstamus. La-
bai pavojinga liežuviu liga yra
nepraustaburniškumas. Ta liga
lengva užsikrėsti, ir nejučio-
mis, kada žmogus pagautas pyk-
čio arba alkoholio. Ligos baci-
los net aptaško spaudai skirtus
rašinius. Prikąsti liežuvių yra
gana sunki ir skausminga ope-
racija, bet labai naudinga, jei-
gu liežuvis prikandamas pačiu
laiku. Tai sulaiko nuo nepraus-
taburniškumo arba apkalbėjimo
už akių priepuolių. Liežuvis yra
nepamainoma priemonė masi-
niam žmonių mitymui, ypač
gi per prakalbas, svarstynes ir
paskaitas. Jeigu laikomasi lie-
žuviu higienos dėsnių ir mankš-
tina liežuvių lankščiomis patai-
kimo frazėmis, liežuvis talki-
na karjerai. Tačiau nereikia ro-
dyti liežuviu ir reikia pamiršti
tą [protą], vos tik gaunamas pra-
džios mokyklos baigimo atesta-

tas. Lietuviškas liežuvis gerai
išitaria tarptautinius dvipras-
miškumus, tačiau patariama kul-
tūvoti savuosius, kurie tinka pa-
niekai reikšti kultūrinių svars-
tynių suvažiavuose ir t.t. Sulie-
žuviu mes ištarime žodį "my-
liu", bet liežuviu higienos sume-
timais, nereikia skubėti išarti-
ti žodį, nes tai gresia griežto
įsikalinimo sankcijomis visam
gyvenimui. Geriausia liežuviu
higiena -- tylėti. Smagiausia lie-
žuviu gimnastika -- liežuviavi-
mas.

APIE STEBUKLUS

MEDINIAI STEBUKLAI

Boruta demaskavo bur-
žuazinės Lietuvos dviveidiš-
kumą, net savo romaną pa-
vadinęs Mediniai stebuklai.
Literatūra ir Menas

DOLERINIAI STEBUKLAI

K. Bradūnas, gavęs 1000
dol. premiją, pažymėjo, kad
stebuklais kartais galima
tikėti.

Naujienos, Nr. 125

SUTEIKĖ POLITINĮ AZILĮ

Rytų Vokietijos pasienio
patrulio šuva savavališkai
atbėgo per Berlyno sieną į
Vakarų Berlyną. Čia šuniui
buvo iškilmingai suteikta
politinio azilio teisės.

SPAUDOS PERLAI

PASIEKĖ PAGALIAU
MILIJONĄ

Australijos lietuvių spaudo-
je buvo įdėta daugiau kaip šim-
tas ginčų straipsnių su tikstan-
čiais žodžiais, o pridėjus pokal-
bius bei diskusijas, agitacijas už
ir prieš, žodžių susidarys ir vi-
sas milijonas.

Pasaulio Lietuvis, Nr. 16,

FENOMENALIŠKA ATMINTIS
CENTAMS

Pagaliau New Yorke, Čia pas-
kutinį kartą buvau prieš du me-
tus. Koks didelis pasikeitimas:
iš JFK aerodromo į miesto cen-
tre esantį Air Lines Terminal
autobusu kainavo \$1,75, dabar
\$2,50; nuo čia iki mano viešbu-
čio prie Rockefeller centropir-
ma taxi kainavo \$1,00, dabar
\$2,20; pusryčiai pirma buvo
\$1,75, dabar \$2,50...

V. Bakūnas,
Naujienos Nr. 126

SUNKU LIETUVIŠKAI SUSISIEKTI SU DIEVU

Šv. Rašto nesklaidūs verti-
mai. Reikia dažnai griebtis an-
gliško teksto, kad suprastum lie-
tuvišką.

Tėv. Žiburiai, Nr. 22

KALBĖTOJO ĮVERTINIMAS

Motinos dienos kalbėtojas
kalbėjo nelabai garsiai, be mik-
rofono, truputį per ilgai, trupu-
tį ne į temą.

A. Nakas, Naujienos, Nr. 114

VISUOMENĖS VEIKEJŲ ĮVERTINIMAS

Mūsų veikėjai šlitinėja, kaip
girti, įsikabinę tvoros.

J. D. Česna,
Naujienos Nr. 115

"KULTŪRINIS" BENDRADARBIAVIMAS SU OKUPANTU

RUSAI: Mes čia ponai, jūs -- vabaliukai! Mums degtinė, jums
stikliukai!

BALTIMORE

NAUJA LIETUVĖ —
FARMACININKĖ
BALTIMORĖJE

Dipl. farm. Jūratė Aušraitė

Birželio 4 d. Civic Center pastato salėje vyko Marylando universiteto, miesto vidury esančio jo skyriaus, diplomų įteikimo iškilmės. Laimingųjų tarpe buvo ir vietos lietuvių atstovė — Jūratė Aušraitė, jauniausia Taut. S-gos baltimoriškio sk. narė, sėkmingai užbaigusi farmacijos studijas.

Mokslą einančius jaunus žmones sudrumstas šių dienų gyvenimas nuolatos blaško ir vilioja visokių naujų idėjų ir kryptų maišatimi. Iš šalies tykiojančios pagundos kai ką ir suklaidina. Į tas pinkles yra patekęs ir ne vienas lietuviukas, pakenkdamas savo ateitį. Tačiau Jūratė atsispyrė ir ištesėjo ligi galo.

"Aš už vis labiausiai norėjau ir viską dariau, kad tik ji baigtų mokslą" — pasveikinta, sakė jos mama Genovaitė Auštrienė. "Nepatogu savą girti, bet mergisčia klausė, suprato gyvenimui pasiruošti reikala, stengėsi ir kantriai dirbo".

Užbaigtųjų proga tėveliai savo vienturtei suruošė šaunią puotą. Liet. Svetainės Klevo kambaryje, išpuošame gyvų gėlių puokštėmis ir farmacininkų spalvomis, birželio 13-tos vidurdienį susirinko didokas būrys baltimoriečių, jų tarpe nemažai ir Taut. S-gos narių. Suėjo su kaimyniškais sveikinimais ir dovanomis.

Po ilgesnio tarpo, truko apie 15 metų (nuo Petro Sinošo mirties) lietuviai čia vėl dabar turės savo vaistininką, su kuriuo, reikalui esant, galės pasitarti sava kalba.

Jūratė Aušraitė iš liet. veiklos niekad nebuvo pabėgusi. Ji yra baigusi šeštą, liet. mokyklą, šokusi tautinių šokių būrelyje, studentaudama, kartais šnekėdavo per vietos Liet. Radijo Valandą. Ji stengėsi suburti šio miesto liet. studentiją ir kurį laiką yra buvusi Liet. Stud. S-gos Baltimorės sk. pirmininkė. 1969 m. su kitais sk. nariais Baltimorės tautininkus atstovavo Taut. S-gos seime New Yorke. Kartu su tėvais ji dažnai dalyvauja įvairiuose liet. parengimuose. Šiais laikais nėra įprastas dalykas, kad visa šeima — tėvai ir duktė — atveidintų ir organizacijos susirinkimus. Tačiau Auštrų trejukę nekarant matėme Taut. S-gos sk. sueigose.

Būdama sąmoninga lietuvaitė, Jūratė žinojo ir jautė, ko tėveliai ir kiti tautiečiai šią iškilmingą valandą pageidavo: kad, nešina diplomu, nedingtu iš savųjų tarpo ir niekad nenutoltų nuo liet. visuomenės reikalo.

Svečiai vaišinosi ligi vė-

■ filatelijos kampelis

(5)

ANTANAS BERNOTAS

JAV nuo gegužės 16 d. pakėlė pašto tarifus, todėl išleista mi nauji pašto ženklai, vokai, atvirlaišiai ir aerogramos, arba senieji perspausdinami naujomis vertėmis. Ir iki šiol būvę 6 centų pašto ženklai su Eisenhowerio atvaizdu bei su vėliava išleisti kaip 8 centų pašto ženklai lapais, juostomis ir knygutėmis.

Gegužės 8 d. išleistas 8 centų p. ženklas Missouri valstijos 150 metų sukakčiai paminėti. Ženklo piešinyje parodyta anks tyvųjų kolonistų grupė, besiveržianti į vakarus. Piešinys darytas pagal dail. Thomas Hart Bentono paveikslą, kabantį prez. Trumano vardo bibliotekoje Independence mieste.

Missouri, vidurinės Amerikos valstija, yra supama iš visų pusių Iowos, Illinois, Kentucky, Tennessee, Arkansas, Oklahomos, Kansas ir Nebraska valstijų. Jos plotas — 69, 674 kv. mylios. Didžiausias

upės — Mississippi ir Missouri arba jų intakai, Šalis — prerijs, lygumos, kalnų mažai. Daug miškų. Gyventojai svarbiausia verčiasi žemės ūkiu ir gyvulių auginimu. Iškasama gana daug akmens anglies, kitų metalų ir mineralų. Pirmosios sodybos buvo įkurtos 1735 m. prancūzų kolonistų, nes tada sritis priklausė Louisianai. Vėliau čia kūrėsi ispanai. Vėlesniais laikais per Missouri traukė į vakarus kirbinės naujų kolonistų. Valstijos sostinė yra Jefferson City miestas. Kiti didesni miestai: St. Louis, Kansas City, St. Joseph ir Springfield.

KANADA gegužės 7 d. išleido du pašto ženklus: 1, 6 centų paminėti 100 metų sukakčiai nuo prancūzų kilmės politikų L.J. Papineau mirties su jo atvaizdu.

Louis Joseph Papineau (1786-1871) gimė Montrealyje, Baigęs Quebec'o seminariją, jis buvo notaras ir nuo 1808 iki 1837 m. Žemutinės Kanados įstatymų davystės susirinkimo atstovas. Savo veiklos metu jis kovojo už visų Kanados žemių sujungimą, už daugiau teisių prancūzams ir dėl atskyrimo nuo Anglijos. Kai geruoju reikalai su anglais nėjo, 1837-38 m. jis suorganizavo sukilimą ir Montrealyje bei apylinkėse būta susirėmimų kurių metu 12 jo sukilėlių buvo sušaudyti. Tačiau pats Papineau sukilimo metu užsilaikė JAV-ėse ir norėjo jas įtraukti į kovą su anglais. Kai tas nepavyko, 1839 m. jis išvyko į Prancūziją ir Paryžiuje išbuvo iki 1847 m. Grįžo tik po amnestijos ir vėl dalyvavo politikoje. Mirė Montebello vietovėje, Quebec'o provincijoje.

2, 6 centų pašto ženklas paminėti Samuel Hearne's 200 metų atradimų kelionei Coppermine upe.

Samuel Hearne (1745-1792) gimė Londone, Anglijoje, 1756 m. įstojo į karališkąjį laivyną ir dalyvavo 7 metų kare. Karui pasibaigus buvo pasiųstas į dabartinę Kanadą prie Hudsono įlan-

Audronė ir Romas Misiūnai suktūrė lietuvišką šeimą. Iš kairės: inž. U. Kubilius, V. Skotte, inž. V. Kubilius, A. Kubilienė, J. Kazlas, Audronė ir Romas Misiūnai, A. Kubiliūtė, G. Misiūnienė ir V. Misiūnas.

BOSTON

CHICAGIEČIŲ
VESTUVĖS BOSTONE

Gegužės 1 d., St. Timothy bažnyčioje Norwood, prof. Romas Misiūnas susituokė su Audrone Kubiliūte. Audronės tėvai, Aga ir inž. Viktoras Kubiliai, gyvena Westwood, Mass., todėl ir vestuvės vyko Bostone.

Audronė, baigusi matematiką, dirba University of Illinois Medical Center, Chicagoje. Romas, parašęs doktorato disertaciją Yale universitete, New Haven, Conn., dėsto Rusijos istoriją University of Nebraska, Lincoln. Audronė ir Romas

Vestuvinės vaišės vyko Bostono centre, garsiajame Parker House viešbutyje.

Rytojaus dieną, gražioj p.p. Kubilių rezidencijoje kun. J. Kubilius, S. J. atnavašo šv. Mišias už Audronės ir Romo ateitį ir Kubilių ir Misiūnų šeimų gyvulus ir mirusius. Po mišių vėl buvo tęsiamos vestuvinės vaišės.

A. Šeštokas

ATITAISYMAS

• Los Angeles skautų stovyklavietės įrengimo komiteto baliaus metu 100 dolerių paaukojo ne St. Monikos Bendruomenė, kaip per klaidą buvo parašyta, bet St. Monikos lietuvių klubas. Už šią klaidą labai atsiprašom St. Monikos lietuvių klubo valdybos ir narių.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Visais gyvybės, sveikatės bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA
Premija \$500.00

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1971 metų rugsėjo 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapvardžiu. Tas pats slapvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkursą skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš penkių asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Lidzbark Warminski tai niekas kitas, kaip gerai žinomas Rytprūsių miestas Heilsberg. Heilsberg yra už 70 kilometrų į pietus nuo Karaliaučiaus prie Alnos upės. Miestą dominuoja puiki, XIV amžiuje kryžiuočių statyta pilis, kurioje iki 1772 m. buvo Varmijos vyskupo būstinė. Kas prieš karą pasiklausydavo vokiečių radijo, galėdavo gerai girdėti Königsberg - Heilsberg radijo siųstuvų grupę, nes Heilsberge stovėjo pagrindinis galin-gas Rytprūsių siųstuvų, iš kurio nacių laikais prieš Lietuvą buvo varoma stipri propaganda. Heilsbergo apylinkės laikomos apgyventos lenkų kilmės žmonėmis, bet 1905 m. surašymo duomeniai rodo, kad ten daugelis kaimų turi grynai lietuviškus vardus, nes tai senprūsių gyventojų žemės. Iki II Pas. karo pabaigos miestas priklausė Vokietijai. 1945 m. jį, kaip ir visą kraštą, užėmė rusai ir "padovanojo" Lenkijai. 1939 m. mieste gyveno apie 12,000 gyventojų, dabar daug mažiau. Maždaug pusė miesto per karą buvo sunaikinta.

AMERIKOS LIETUVIŲ
PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON
LAI DOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

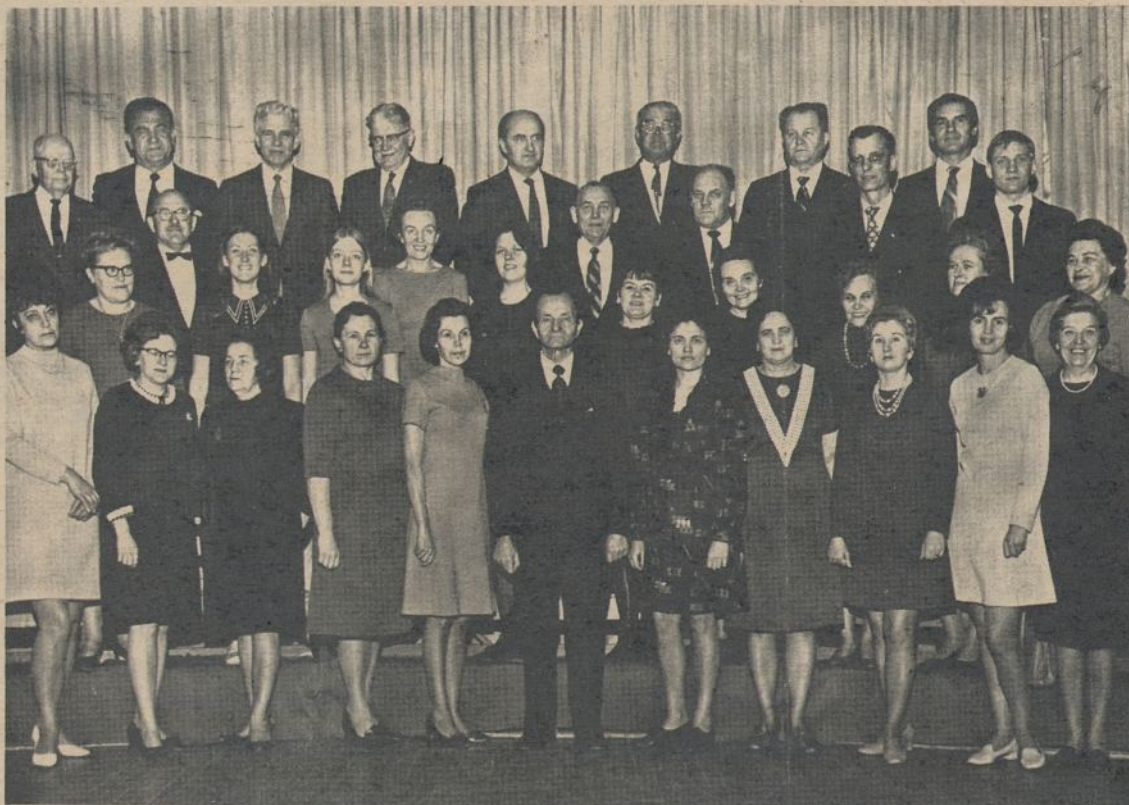
CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

CLEVELANDO LIETUVIŲ CHORAS DAINŲ ŠVENTĖJE

Liepos 4 d. Chicagoje įvyksta LB ruošiamą IV-ji Dainų šventę, kurioje dalyvaus apie 30 JAV-bių ir Kanados lietuvių mišrų chorų. Dainų šventės ruošiamos Chicagoje kas penkeri metai.

Kadangi iš Clevelando nėra vienas choras, nors ir užsiregistravę dalyvauti Dainų šventėje, nepradėjo mokytis nustatyto dainų repertuaro, tai muzikas Pranas Ambrazas, pasitaręs su Julium Kazėnu ir Genovaitė Karsokiene, š. m. sausio mėn. pradėjo organizuoti chorą tik šiai minėtai Dainų šventei. Organizavimas užtruko apie 5 savaites ir vasario mėn. bendromis jėgomis pradėta mokytis visus 4 mišrojo choro balsus. Šis Clevelando lietuvių mišrusis choras ir atstovaus Clevelando lietuvišką visuomenę.

Tenka pabrėžti, kad Clevelando Lietuvių Bendruomenės abiejų apylinkių valdybos, nors ir buvo keletą

Clevelando lietuvių choras kuris dalyvaus Dainų Šventėje Chicagoje su dirigentu muz. Pranu Ambrazu.

kartų kviečiamos, neįsijungė į minėto choro organizavimą, bet pasuko savo veiklą kita kryptimi, Dainų šventės nenaudai.

Ar šitokia nevieninga ir nestartina apylinkių valdybų darbo kryptis Lietuvių B-nei yra žalinga ar ne, tegu sprendžia ir pasisako spaudoje JAV LB Centro Valdyba. (r)

• Liepos 4 d. į ruošiamą fejerverkų vakarą Edgewater parke iš miesto centro,

Public Square, nuo 6 v. v. važinės specialūs autobusai. Bilietas 25 c. į vieną pusę. Po iškilmių, 10 v. v. keičiami autobusais bus vežami atgal į miesto centrą. Taip pat bus pažymintas Rapid Transit linijom susisieki-mas.

• Lietuvoje mirė dr. Vlado Ramanausko motina Elzbieta Tercijonaitė - Ramanauskienė, sulaukusi 90 metų amžiaus. Palaidota Marijampolėje.

Amerikoje gyveno jos sūnūs: dr. Vladas, Kostas ir Vincas.

LINKSMA GEGUŽINĖ

ALT S-gos Clevelando skyrius liepos 18 d., sekmadienį, rengia linksma gegužinę Walterio ir ponios Dautų sodyboje, 2971 Bishop Rd. Pradžią 7 val. p. p.

Bus įdomi programa, geras bufetas ir gerimai. Clevelando ir apylinkių lietuvių maloniai kviečiami atsilankyti gegužinė, kur tikrai gražiai praleisite laiką.

• Superior Savings and Loan Assn. visos trys įstaigos šį šeštadienį, liepos 3 d. ir pirmadienį, liepos 5 d. dėl JAV nepriklausomybės šventės bus uždarytos ir bankinės operacijos nebus atliekamos.

• Globe Parcel ir Service, Inc. Clevelando sk. dėl atostogų, bus uždarytas nuo liepos mėn. 5 d. iki liepos 27 d.

787 East 195 St.
Cleveland, Ohio 44119

• Blossom muzikos centre liepos 2 ir 3 d. Cleveland Orchestra Pops koncertai, kuriems diriguos Henry Mancini. Pradžią 8:30 v. v. Bilietai nuo 3 iki 7 dol.

"ŠATRIJOS RAGANOS" DRAUGOVES NAUJA VALDYBA

Clevelando akademikų skaučių "Šatrijos Raganos" draugovės naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkė dr. fil. G. Matienė, izd. sekretorė t. n. I. Navickaitė, fil. vadovė fil. M. Kižienė, "Laumių" vadovė t. n. M. Puškorienė, studentų vadovė t. n. A. Jucaitienė ir kandidačių vadovė Rasa Šilėnaitė.

Naujoji valdyba per trumpą laiką surengė jaukios Motinos Dienos pusryčius ir gražiai pasirodė May Co. suruoštame tautų festivalyje su skanumynų stalu. Birželio 26 d. daugelis narių išvyko į akademikų skautų rengiamą stovyklą.

Skautės, baigusios gimnaziją ir pasiruošusios toliau studijuoti bei skautauti studentų tarpe, kviečiamos įstoti į Akademikų Skautų Draugovę. Dėl informacijų prašom kreiptis į vieną kurią valdybos narę.

Dalis keliautojų, su kelionės organizatoriumi Gintaru Karosu, aplankė Dirvos redakciją. Nuotraukoje iš kairės: Gintaras Karosas (Boston), Daria Deksnytė (Hamilton), Romualdas Baršauskas (Montreal), Rūta Butkutė (Cleveland) ir Mikas Panavas (Hamilton). Aug. Vaičiūš nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 18 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė p.p. Dautų sodyboje.

RUGPIUČIO 8 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 2 D. Clevelando Ateitininkų koncertas.

SPALIO 23 D. Grandinėlis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

• Edvardo ir Joanos Stepu (Steponavičių) naujas adresas: 6841 Day Drive, Apt. 712, Cleveland (Parma), Ohio 41129. Telefonas: 842-8336.

JAUNIMO DĖMESIUI

Kas norėtų platinti Aukuro ansamblio plokšteles Dainų šventėje Chicagoje už gerą komisą skambinkit p. Alšėnienėi (216) 526-6831. (47-48)

PARDUODAMAS NAMAS

Euclid, Ohio

20,500. Du miegamieji. Rūsiai. Puikiam stovyje, prie East 222 gatvės.

GEORGE KNAUS
Real Estate
481-9300

• Liepos 4 d. laisvės festivalis, kurį jau 32-rus metus rengia Cleveland Advertising Club, pasižymės didesniais fejerverkais negu praeity, bus Edgewater parke, Clevelando vakarinėje dalyje.

• Arenoje šį ketvirtadienį, liepos 1 d. imtynėse Bobo Brazil gins čempiono vardą prieš "Sweet Daddy" Siki. Be to, bus įdomios imtynės aštuonių imtininkų. Bilietai nuo 2 iki 4 dol. gaudami Arenoje.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS, Naujos parapijos rajone, vyrui be maisto, bet galima ir su maistu. Telef.: 486-1336. (47-48)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

DETROIT

TAUTININKŲ IŠVYKA

ALT S-gos Detroito skyriaus išvyka gražiai pavyko. Skyriaus nariai ir svečiai labai gražiai ir šventiškoje nuotaikoje praleido birželio 2 d. sekmadienio popietę skyriaus pirmininko sodyboje 16101 Herman Rd. Dauguma svečių, pasibaičius Dainavoje šaulių kultūrinei savaitei, grįždami namo užsuko ir į šią išskylą. Jų tarpe buvo ir LŠST pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

Dovaną skirtą svečiams burtu keliu laimėjo Adolfas Merkevičius.

S. ir A. Grigaičių sodyba turtinga kalneliais, ąžuolais ir kitokiais medžiais, primena Kauno ąžuolyną. Tikrai maloni ir smagi vieta po savaitės darbo čia atvažiuoti ir grynu oru pakvėpuoti.

Kaip gi atrodo ta p.p. Grigaičių sodyba? Gal būtų ten dar nebuvo vienas paklaus. Albinas Grigaitis man aprodė ir savo sodybos pastatus. Tai didelis traileris. Ten yra ir svečių kambarys ir miegamasis. Turi virtuvę ir vonią su visais patogumais. Aprūpintas šaltu ir šiltu vandeniu ir elektra. Dviem žmonėms pilnai pakanka vietos ir dar su kaupu. Ir p.p. Grigaičiai tiek vasarą tiek žiemą savitaisiais praleidžia savo naujoje kuriamoje sodyboje. Kokie jo tolimesni planai ir ką jis laikui bėgant ten įkurs man nepasisekė sužinoti. Tik prasitarė, kad esantį mažuką ir apaugusį ežeriuką išvalys, pagilins ir pritaikins naudojimui. Šalia Grigaičių sklypą įsigijo ir traileryje apsigyveno taip pat p.p. Rutkauskai.

Kaip smagu ir gera, kad apie Dainavą jau įsikūrė šios lietuviškos sodybos: Vasilių, Bražių, Jakunskų, Bironų ir kitų lietuvių.

• Kalnėno Fondo premijos birželio 19 d. buvo įteiktos daugiausia šiais metais šaulių reikalais spaudoje rašusiems žurnalistams: I-ji premija \$100.00 Kungundai Kodatienei, II-ji \$75.00 Vladimir Mingėlai ir III-ji \$50.00 Algirdui Budreckui. Be dovanų jie gavo ir atitinkamus pažymėjimus. Laimėjusius pristatė Karolis Milkovaitis, premijas įteikė iš Kanados atvykęs mecenatas Gediminas Rugienius, o pažymėjimus LŠST pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

A. Grinius

NAUJI LEIDINIAI

• Rytmečio žara. Moksleivių metraštis 1970-1971 mokslo metų. Išleido Kristijono Donelaičio aukšt. li-tuanistinė mokykla Chicagoje. Viršelį Petro Aleksos. Piešiniai ir užsklandos — aukštesniosios mokyklos mokinių. Nuotraukos Vaclovo Noreikos. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

• Lietuvių Jaunimo Informacijos centro biuletenis. 1971 m. Nr. 3. Redaktorius G. Karosas. Leidžia: LJIC, P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114. Leidiny daug informacijų jaunimo reikalais.

Clevelandiečiai lietuviai jaunuoliai Laimutė Vaiginytė ir Kęstutis Zylė birželio 12 d. susituokė šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

L.J.I.C. suorganizuotos kelionės po Ameriką dalyviai buvo sustoję Clevelande, kur clevelandiečiai ta proga suruošė susitikimo gegužinę.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJI VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

I Vilties draugijos narių eiles šiomis dienomis įsijungė du visuomenininkai: Vaclovas Zostautas iš Newarko, N. J., ir Pranas Šlepetis iš Elizabetho, N. J. padarydami pradinius įnašus po 10 dol.

Sveikiname naujuosius Vilties draugijos narius ir dėkojame už paramą Dirvai.

• Laimė Platerienė, gyv. Bethesda, Md., padidino savo įnašą Vilties draugijoje, atsiųsdama 15 dol. Mielai viltininkei nuoširdžiai dėkojame už paramą ir stiprinimą Dirvos.

• JAV LB Centro Valdybos pirm. V. Volertas laišku kreipėsi į ALT pirmininką dr. K. Bobelį su siūlymu ALTos ir JAV LB atstovams liepos 4 dienos savaitgalio metu susitikti pasitarimui. Pasitarimo darbotvarkę pasiūlyta aptarti laisvinimo veiklos derinimą ir tarpusavio informaciją.

• Dirva kitą savaitę, dėl JAV nepriklausomybės šventės, išeis tik vieną kartą, būtent penktadienį, liepos 9 d.

LITUANISTINIŲ STUDIJO SAVAITĖ

Rugpjūčio 15-22 dienomis, Dainavoje, LB Centro Valdyba rengia Jaunimo Litanistinių Studijų Savaitę. Yra pakviesta visa eilė paskaitininkų, kurie pagilins jaunimui litanistines žinias, supažindins su Lietuvos istorija, lietuvių moderniąja literatūra ir drama. Visos LB apylinkės yra prašomos skatinti savo jaunimą vykti į Dainavą pasisemti žinių ir pabendrauti su savaisiais. Jaunuoliai prašomi registruotis LB Centro Valdyboje, šiuo adresu: J. Gaila, 121 Antietam Road, Cherry Hill, New Jersey, 08034. Tuo pačiu metu, Dainavoje vyks Litanistinių Mokyklų Mokytojų Studijų Savaitė ir Tautinių Šokių Vadovų Kursai.

DR. MOTIEJUI NASVYČIUI

mirus, jo dukroms DANUTEI, SALO-

MĖJAI ir GIEDREI reiškiamo gilia

užuojautą

Fraternitas Lituanica
New Yorko Skyrius

DR. MOTIEJUI NASVYČIUI

ir jo žmonai SALOMĖJAI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

jų dukterims DANUTEI, SALOMĖJAI

ir GIEDREI, velionies broliams STE-

PONUI ir ANTANUI NASVYČIAMS

ir kitiems giminėms

Pranas ir Kazys Karaliai
su šeimomis

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

ir šeimai, Jo MOTINAI mirus, nuošir-

džią užuojautą reiškia

Aldona ir Edmundas
Drukeiniai su šeima

Faustas Strolia

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ

IV DAINŲ ŠVENTĖ

įvyksta 1971 m. liepos 4 d., 3 val. popiet
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

4330 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

Bronius Budriūnas

PROGRAMOJE

Jungtinis suaugusių choras

— o —

Jungtinis Litanistinių Mokyklų
choras

— o —

Palydi akordeonų
orkestras

Petras Armonas

DIRIGUOJA

Petras Armonas, Bronius Budriūnas
Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas
Vincas Mamaitis, Vaclovas Verikaitis

— o —

Stasys Sližys, Faustas Strolia

— o —

Solo

Prudencija Bičkienė, sopranas
Jonas Vaznelis, bosas

Akompanuoja

Raimonda Apeikytė
Manigirdas Motekaitis

BILIETŲ KAINOS: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00, \$7.00.

Bilietai gaunami "MARGINIUOSE" ir šventės dieną prie įėjimo nuo 1 val. popiet.

Užsakydami bilietus paštu prašome siųsti čekį LITHUANIAN SONG FESTIVAL pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir pašto ženklu šiuo adresu: MARGINIAI, 2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

Bilietus į banketą, kuris įvyks liepos 4 d., 7 v. vakaro Conrod Hilton viešbutyje, galima įsigyti pas O. Gradinienę, 2512 W. 47th Street, Chicago, Ill. 60632 arba Marginiuose.

DAINŲ ŠVENTĖ YRA MŪSŲ TAUTINĖ IR KULTŪRINĖ MANIFESTACIJA.

VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

• Artėjant Pavergtų Tautų Savaitėi, JAV LB Centro Valdyba laiškais kreipėsi į Baltųjų Rūmų patarėją George Bell ir Pavergtųjų Tautų Savaitės pirm. prof.

Lev Dobriansky su prašymu dėti reikiamas pastangas, kad šiais metais prez. Nixono proklamacijos teksto paskelbimas nebūtų uždelstas kaip kad įvyko per-

eitais metais. Taip pat prašyta proklamacijos tekste turėti dramos tiesioginiai suminėti Sovietų Sąjungą kaip globalinį tautų pavergėją.

ras lietuvių kalbos mokymas ir turėjo literatūrinių gabumų. Lietuvos nepriklausomybės laikais dirbo Aero-Klubo leidinio "Lietuvos Sparnai" redakcijoje.

Šveicarijoje Koniukovas gyveno gana vienišas, buvo pas kutiniais gyvenimo metais beveik apakęs.

• Jurgis Bublaitis 55 m. mirė New Yorke birželio 14 dieną po ilgų gydymų ligoninėje, kur jis pateko po automobilio katastrofos prieš šešias savaites. Jis buvo Woodhaveno lietuvių tarpe mėgiamas radijo ir televizijos prekybininkas ir taisytojas. Žmona Elena operetės choro dainininkė dar tebeguli ligoninėje, kur turės išbūti 10 savaičių.

MIRĖ ANDRIUS KONIUKOVAS

Gauta žinių, kad birželio 7 d. Zuracho (rytų šveicarijoje) senelių prieglaudoje mirė Andrius Koniukovas. Palaidotas birželio 9 d. tos pat vietovės kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1904 m. Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto diplomotas teisininkas. Koniukovas Lietuvoje dirbo akcizo inspekcijoje. Velionis nors ir turėjo slavišką pavardę, buvo susipratęs lietuvis, veiklus šaulys. Jis buvo ge-

Brangiems tėviškės kaimynams:

VINCUI, KOSTUI, VLADUI ir

JUOZUI RAMANAUSKAMS

jų MOTINAI mirus Lietuvoje, reiškia-

me gilia užuojautą

Vytautas, Kazimieras
Juozas ir Jonas
Maurukai

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

su šeima, gilia užuojautą reiškiamo, jo MAMYTEI

Lietuvoje mirus

Amerikos Lietuvių Konservatorių
Klubas

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

ir broliams, jų MOTINAI Lietuvoje mirus, reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime

Pauliukoniai
ir
Čsienė

Brangiai mamytei, uošvei ir močiutei
A. A.

SOFIJAI BUDRIENEI

mirus, mieliems prieteliams dr. STASIUI ir dr. MILDAI BUDRIAMS, ir mano mylimai krikšto dukrai GRAZINAI ir jo vyrui HUBERT DE SANTES reiškiau nuoširdžią užuojautą ir dalinuos jį skausmu

Mega Barniškaitė

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$15.00 ir \$55.00 savaitė dviem asmenim.

Atduri nuo Memorial dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226
Telefonai: 399-9871, Privatūs 399-1221
Area Code 609

GERIAUSIAI PAULSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8125

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA
IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunumuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.